

Delavska enotnost

Ljubljana, 8. januar 1998
številka 1 ☆ letnik 57

Glasi izdaja
Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije

Tekstilna podjetja so še ogrožena

Vlada je pomagala dvema podjetjema obutvene industrije, katerih delavci sedaj normalno delajo in prejema tudi redne plače (fotografijo smo posneli v Planiki). Na Koroškem so šla v stečaj skoraj vsa tekstilna podjetja, ostala je le še Tekstilna tovarna na Otiškem Vrhu, in tudi ta hudo visi. Njenih skoraj 700 delavk in delavcev se je kljub temu, da še niso prejeli plač za november, da so torej povsem brez cvenka, odločilo nadaljevati delo.

Da bi javnost opozorili na svoj težak položaj, pa so to sredo za eno uro protestno zaprli magistralno cesto Dravograd–Slovenj Gradec. S tem so javnost opozorili tudi na nevarnost, da bo podjetje šlo v stečaj in da ne bodo mogli ohraniti svojih delovnih mest. Protestno akcijo otiškovrških tekstilcev sta že podprla Tone Rozman, predsednik sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije, in Rajko Lesjak, sekretar ZSSS.

Prejeli ste prvo letošnjo številko Delavske enotnosti, ki bo po novem izhajala v revijalni obliki. Trudili se bomo tudi za še boljšo vsebino. Vabimo vas, da nam sporočite svoja mnenja, tudi izboljševalne predloge! Tudi vaši prispevki bodo dobrodošli!

Naročnikom in bralcem

Uredništvo

Bilo je leto 1997, ki ga nikoli več ne bo, piše Rajko Lesjak

strani 2 in 3

Sindikati negospodarstva ohranili dosežene pravice, meni Drago Ščernjavič, sekretar SDDO

stran 6

Vlada ogroža socialni mir

Povečevanje cen električne energije, mleka in mleka ogroža številne delavske družine, ki so na robu preživetja. Pri povečevanju teh cen se vlada ne bi smela sklicevati na približevanje EU, saj so tam cene živinskih izdelkov nižje kot pri nas. Če bo vlada cene še naprej dvigovala, bo ZSSS sprožila postopke za povečanje plač in odstopila od socialnega miru, je v sporočilu za javnost zapisal Dušan Semolič.

Pri glasovanju v državnem zboru je delavstvo podprla le ena stranka

stran 4

Sindikalna lista

Izhodiščne plače po SKPGD

Po čem smo preživeli

stran 8

Sindikat gradbenih delavcev je podpisal novo kolektivno pogodbo dejavnosti, vendar z njo ni zadovoljen, prizadeval si bo za njeno izboljšanje.

stran 5

Primerjava določb nove kolektivne pogodbe za trgovce s prejšnjo pogodbo dejavnosti in SKPGD

strani 10 in 11

Srečno in uspešno novo leto 1998 želita
Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije Slovenije (KNG)
in
Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije

Zagotovo je bilo lansko leto za sindikate trdo in nič kaj prijazno. Nekateri so mu rekli celo črno leto za sindikate. Delavstvu ni bilo nič dano, še manj pa da bi bilo kaj v naprej poklonjeno. Nasprotno, za vse pravice, tiste, ki so dane, in tiste, ki bi jih kar tako počez ukinili, za vse je šlo znova, za vse se je bilo potrebno boriti.

Iz sedaj že predprejšnjega leta smo prenesli še nedokončana pogajanja o splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo, ki je bila od delodajalskih združb odpovedana. In vzporedno smo vodili pogajanja za nov socialni sporazum. Reklo bi se, da smo imeli odprti dve pogajalski fronti za akta, ki v temeljih urejata delovnopравни in socialni položaj delavcev. Ko človek gleda danes nazaj, je bila odprta še tretja, in sicer panožne kolektivne pogodbe. Ure in ure, dnevi, tedni in mesec pogajanj za pravice, ki so za nekatere bile že kar samoumevne, za druge pričakovane, za tretje pa ostanek samoupravnega socializma in za četrte ne bodi ga treba, so na koncu dali rezultate. Pogajalci so krmarili svoj čoln med temi čerami, s to razliko, da so eni pridno veslali, drugi krmarili, tretji pa navrtavali luknje v čoln, na katerem so tudi oni sedeli. Kakor koli že, čoln je pristal in splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo je bila podpisana 9. junija. Ubrani in ohranili smo se pravice delavcev, ki bi jih sicer delodajalci zelo preprosto črtali, znižali na minimalno raven. Ohranili smo sistem kolektivnih pogodb, in kar je najpomembnejše, scenarij padanja domin ni uspel. Namreč, da bi s padcem splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo v nadaljevanju padale panožne kot domine. No, s tem še zdaleč ni bilo vse opravljeno. Delodajalska združenja so odpovedala tudi panožne pogodbe. Svobodni sindikati oziroma panožni znotraj Zveze so zagrozili vsak na svoj način in prav zaradi teh groženj je nekako prevladala razumnost, da se je vredno pogajati in skleniti panožne pogodbe in tako sprejeti nase odgovornost, da sindikati in delodajalci urejajo tarifno politiko in tudi sicer pravice iz delovnega razmerja. Tako so nekateri sindikati dejavnosti konec lanskega leta uspešno zaključili panožna pogajanja in spravili pod streho panožne pogodbe, kot na primer za gostinstvo in turizem, gradbeništvo, tekstil in usnjarskopredelovalno industrijo, promet z nepremičninami, kemično in gumarsko industrijo in trgovino. Tik pred podpisom pa so panožne kolektivne pogodbe za cestno gospodarstvo, zavarovalništvo, javni cestni promet in skladiščno, špedicijsko-pretovorno dejavnost. Veliko vložnega dela sindikalnih funkcionarjev in pogajalskih skupin, za nekatere zunanje opazovalce pa še vedno premalo. Tako, da ostane tolažba, seveda v prispodobi, da spomenikov ne postavljajo kritiziranjem, ampak kritiziranim.

Novi socialni sporazum je zastal oziroma obležal v predalih socialnih partnerjev. Zakaj, je že drugo vprašanje. Od teh pogajanj je ostalo samo določanje minimalne plače, sicer z zakonom, vendar veliko boljše, kot če bi od tega pogajanja ostalo manj kot nič. Sicer pa radi pozabljamo, da smo ohranili regres in njegovo višino za letni dopust, regres za prehrano, stroške za prevoz na delo, ohranili smo primerno višino nadomestila za bolniški odsotnost, še vedno je plačana stavka, sicer pod nekaterimi pogoji, ki jih določa splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo, in ohranili smo pogoje za delo sindikata in sindikalnega zaupnika, ohranili smo izobraževanje delavcev na stroške podjetja in še in še bi lahko našteval.

V prvi polovici leta smo dobili koalicijsko vlado – po Machiavelliju: "nikar ničesar ne povej, celo prijatelju ne, česar ne bi hotel povedati sovražniku...". Dobili smo vlado, ki ji je važno, da pride na cilj, ne pa, kako pride na cilj. Dobili smo

opozicijo. Po evropskih kriterijih naj bi bila to opozicija z izrazito socialno noto in tankim čutom za delavske oziroma socialne in delovnopravne pravice delavstva. Od te opozicije je ostalo to, kar sicer v strankarskih imenih je social-demokratsko, sicer pa brez mesa in krvi. Skratka, nikakršna opozicija. Soočanje sindikatov z vladno filozofijo: priti na cilj za vsako ceno, je bilo v preteklem letu vedno trdo. Tudi do te mere, da je Svobodne sindikate Slovenije dvakrat pripeljalo v prestolnico na protestne shode.

Prvič je to storil SKEI na protestnem shodu "Ljubljana 97" 24. septembra za boljši jutri. Pridružili so se tudi drugi sindikati iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Protestniki so nasprotovali zakonodaji, ki zmanjšuje pravice zaposlenih in brezposelnih. Nasprotovali so taki politiki, ki ukinja podjetja, delovna mesta in povečuje brezposelnost. Zahtevali so zaščito kovinske in elektroindustrije. Zahtevali so ustavitev plaza stečajev zaradi zaključka lastninjenja. Zahtevali so ohranitev proizvodnje uspešno in izvozno usmerjenih družb, razvojno politiko, ki bo omogočala polno zaposlenost. Zahtevali so ohranitev pravic iz zakona o zaposlovanju in zavarovanju delavcev za primer brezposelnosti, izplačevanje plač in regresov v skladu s kolektivno pogodbo, zaščito malih delničarjev in gospodarsko in socialno politiko po meri delavcev.

In drugič je Zveza svobodnih sindikatov Slovenije v prestolnico Slovenije pripeljala sindikalne zaupnike vseh dejavnosti ob paketu varčevalnih ukrepov in predlogu pokojninske reforme. Država in oblast je nameravala opraviti še enega od strateških umikov od socialne države oziroma se je pripravljala na njeno demontažo. Protestniki so

žično udeležbo sindikalnih zaupnikov. Ta zasluga je šla prav gotovo sindikatom dejavnosti in območnim organizacijam, še posebej pa sindikalnim zaupnikom v podjetjih, družbah in drugih institucijah.

V luči teh dveh dogodkov je prav, da omenimo tudi akcijo sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije, in sicer, ko so po podjetjih organizirali zbiranje podpisov, s katerimi so delavke in delavci izrazili odločnost in podporo zahtevam vodstva, in sicer, da se pričnejo pogajanja s socialnimi partnerji za sklenitev nove pogodbe, da se do sklenitve nove pogodbe podaljšajo sedanje pogodbe, da je panožna kolektivna pogodba temeljni akt, s katerim se urejajo delovne razmere zaposle-

Bilo je leto 1997

**Velik
protestni
shod pred
parlamentom
je
SKEI
pripravil
24. sep-
tembra.**

nih v panogi, in da vsi ti podpisi štejejo in veljajo tudi kot soglasje za organiziranje stavke delavk in delavcev v tej dejavnosti, če pogajanja ne bodo uspela.

Ob koncu leta so s stavko zagrozili tudi energetiki oziroma Sindikat delavcev energetike Slovenije.

Sindikati negospodarstva v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije so pravzaprav celo leto dopovedovali državi, da niso samo strošek, ampak precej več kot to: da soustvarjajo družbeni proizvod. Seveda na svoj način. Še posebej so bili aktivni pri zavračanju paketa varčevalnih ukrepov, ki jih je predlagala vlada. Človek bi preprosto rekel: celo leto so se borili za pravice in kolektivne pogodbe.

Stavke so bile le zaradi plač in neizplačanih regresov

Nekaj dni po peti obletnici splošne stavke, 18. marca 1992, smo Svobodni sindikati Slovenije predstavili javnosti glavne značilnosti stavk, ki so jih v podjetjih in ustanovah Republike Slovenije organizirali Svobodni sindikati Slovenije v letih 1992–1996.

Povedali smo, da stavke pri nas še vedno niso tista prava demonstracija moči delavstva in sindikatov, kot so tam, kjer je tradicija stavkovnega gibanja, je pa res, da so js na stavkah, ki so bile v tem obdobju, bolj slišali delavci, res je tudi, da so praviloma imeli stavkajoči prav in da so v stavkah uspeli, sicer ne povsod, v veliki večini pa. In vse stavke so organizirali in vodili sindikati, kar je dobro znamenje za sindikate. Več kot 90 odstotkov smo jih v teh letih organizirali v Svobodnih sindikatih Slovenije, in sicer: leta 1992 193, leta 1993 120, leta 1994 107, leta 1995 112, leta 1996 116, skupaj torej 648 stavk.

V veliki večini teh stavk ni šlo za nobeno izsiljevanje česa, kar bi preseglo raven delavskih pra-

na tem shodu opozorili in pokazali s prstom, da ne sprejemajo predloga podaljšanja starostne meje pokojninskega zavarovanja za delavke na 65 let, rušenja medgeneracijske pogodbe, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, da nasprotujejo varčevanju države na račun delavčeve socialne varnosti, da nasprotujejo taki politiki zaposlovanja, ki povzroča vedno večjo brezposelnost, da ne sprejemajo take delovnopravne zakonodaje, ki zmanjšuje že pridobljene pravice zaposlenih. Ta shod, 10. decembra, je bil shod za socialno Slovenijo.

Odmeki na oba dogodka 10. decembra – na protestni shod in na razširjeno konferenco, s posebnim poudarkom, da smo Svobodni sindikati Slovenije s tem protestnim shodom prvič združili slovenske sindikate s ciljem, da se skupaj upremo nekaterim predlogom reform zakonov in varčevalnih ukrepov, ki jih predlaga vlada – so bili zelo ugodni. Še posebno dobra ocena je bila odmerjena, ko je šlo za organizacijo in mno-

vic, ki so zapisane v zakonih, socialnem sporazumu in kolektivnih pogodbah.

Nasprotno, pri teh stavkah je šlo za povsem razumne zahteve delavcev, za to, kar jim pripada in kar so s svojim delom zaslužili. Preprosto je šlo za zaslužene plače in regres. To, kar je drugod povsem logično, da delavec za opravljeno delo dobi plačilo – plačo, je pri nas eden od glavnih vzrokov za stavko oziroma ena od najpogostejših stavkovnih zahtev. Tudi temu lahko rečemo: narobe svet.

Stavke so bile v glavnem tam, kjer je delavcem

znižanje realne vrednosti privarčevanih sredstev, kar preprosto pomeni nižje pokojnine in poslabšanje socialnega stanja starejše generacije.

Veliko znanja, truda in dela je bilo vložnega v obravnavo predloga delovnopravne zakonodaje, kjer smo pri zakonu o delovnih razmerjih v načelu zavrnili takšne predloge vlade, ki posegajo v pridobljene pravice zaposlenih, oziroma z njimi nismo soglašali.

Pri zakonu o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti ne zanikamo, da predlagatelj ni upošteval nekaterih naših predlogov, ki so

vsaj deloma zavarovali pravice brezposelnih. Če ne bi upoštevali niti teh, si sploh ne znamo predstavljati, kakšen obraz bi kazal ta zakon brezposelnim.

Precej koristnih predlogov smo oblikovali pri zakonu o udeležbi delavcev pri dobičku.

Tudi v tem letu smo poskrbeli za učinkovito soupravljanje oziroma za to, da zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju zaživi v čim več podjetjih. S pomočjo Svobodnih sindikatov Slovenije so v številnih podjetjih v Sloveniji izvolili delavske

svobodnih sindikatov Slovenije in sindikati dejavnosti kar se je dalo aktivno vključili v evropske sindikalne tokove. **Rezultat tega je bil, da je Evropska konfederacija sindikatov na svojem zasedanju 5. in 6. junija sprejela odločitev oziroma nam je soglasno podelila status opazovalca.** Ta status daje Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije pravico do sodelovanja na zasedanjih izvršnega odbora Evropske konfederacije sindikatov in pravico do sodelovanja v razpravah. To je velik dosežek aktivnosti Svobodnih sindikatov Slovenije in sindikatov dejavnosti na mednarodnem področju.

V tem letu nas je obiskal predsednik Evropske konfederacije sindikatov Fritz Verzetnitsch.

Imeli smo tudi številne druge obiske mednarodnih sindikalnih organizacij in pristopili smo k oblikovanju slovenskega sindikalnega odbora za integracijo. V mesecu novembru pa smo organizirali slovensko sindikalno konferenco o evropski integraciji Slovenije.

Veliko dela smo vložili tudi v Medregijski sindikalni svet Furlanije-Juljske krajine in Slovenije.

Posebej velja omeniti obisk, navezavo stikov ter sodelovanje naših sindikalnih organizacij s sindikati v porušeni Bosni in Hercegovini.

Naše izobraževanje postaja že dobra tradicija in navada, saj smo tudi v tem letu izobraževali po naših programih precejšnje število sindikalnih zaupnikov, delavskih zaupnikov – članov svetov delavcev, članov nadzornih svetov, in sicer o različnih temah, od učinkovitega soupravljanja, organizacije sistema soupravljanja, do tega, kako sklepamo participacijski dogovor in rešujemo spore med svetom delavcev in delodajalcem, kako pripravimo osnutek participacijskega dogovora, o delavskem delničarstvu itd. Skratka, naše vodilo je bilo: več znaš, več veljaš.

Uspešno nam je ohraniti naš časnik Delavska enotnost. Ko je že vse kazalo, da se bo sesul sam vase, smo vsi skupaj zavihali rokave in uspešno nam je, da je to leto izhajal in poročal tekoče in sproti. No, gotovo ne tako, kot si vsak posamezen bralec želi, kljub temu pa v pripravi, da poroča strokovno in profesionalno in da na tak način postavlja zrcalo lastni organizaciji. Morda zamera vsem skupaj in vsakemu posebej, da nismo kaj prida povečali naklade, ali preprosteje povedano: pridobili novih bralcev. Naj bo to eden od izzivov za to leto. Ali pa ta zamera, da smo premalo vrteli peresa kot dopisniki, kot sindikalisti in nena zadnje kot bralci. Skratka, nismo izgradili dopisniške mreže, ki bi lahko sooblikovala naš lastni časnik.

Pravna pomoč, ki jo dajemo Svobodni sindikati Slovenije, je v preteklem letu na eni strani zahtevala precejšnjo aktivnost naših sindikalnih odvetnikov za različne vrste sporov, na drugi strani pa smo precej sredstev namenili za brezplačno pravno pomoč.

Delavska hranilnica je tudi v tem letu nešteto krat finančno prisrkočila na pomoč članom sindikatov, kar je tudi sicer njeno poslanstvo.

No, in kot po tradiciji je bil prvi maj – praznik dela v znamenju in pod okriljem Svobodnih sindikatov Slovenije po vsej Sloveniji.

Kaj še reči za konec? Bilo je leto 1997, ki ga nikoli več ne bo. Pravijo, da si voščiti velja do svečnice – zato vsem skupaj z najlepšimi željami. Mnogi ljudje zamudijo majhno srečo, ko zaman čakajo na veliko. Želim vam srečno leto. Želim vam zdravja.

Kaj pa državi? Trdno gospodarstvo, socialni mir in socialno varnost zaposlenih, nova delovna mesta namesto brezposelnosti. Vse drugo je tako in tako posledica vsega tega.

In čisto na koncu. Niso pomembni dogodki, ampak kako se spopadeš z njimi. Kako smo se spopadali kot organizacija in kot posamezniki, pa že ni več moja sodba.

Rajko Lesjak,
sekretar ZSSS

Splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti je bila podpisana 9. junija.

ki ga nikoli več ne bo

prekipelo, kjer so se delavci naveličali obljub, od katerih se ne da živeti. Vse stavkovne zahteve kažejo na veliko potrpežljivost delavcev in velik strah za delovno mesto in socialno varnost. Stavke so gotovo udarile vse, najbolj pa podjetja sama; večinoma so delavci s stavkami uspeli. Tako da bi lahko rekli: če ne gre zlepa, gre pa zgrda.

In vsi ti stavkovni dogodki in stavkovne sindikalne izkušnje nam dajo preprosto vedeti, da je le preveč naivno in napačno razmišljanje, da se lahko vse doseže samo na lep način.

Koliko stečajev smo sindikalisti preprečili, je sicer težko reči, zagotovo pa smo jih ob njihovem plazu lansko leto kar precej.

Pri predlogu pokojninske reforme smo zavrnili predlog podaljšanja starostne meje pokojninskega zavarovanja za delavke na 65 let, ker delavke v industriji in gospodarstvu in tudi v drugih službah ne držijo niti starostne meje pokojninskega zavarovanja po sedaj veljavni zakonodaji. Zavrnili smo predlog, da bi se moral javni sistem pokojninskega zavarovanja privatizirati tako, da bi ga zamenjal sistem obveznega varčevanja za starost, ki bi ga več konkurenčnih zasebnih zavarovalnic in bank izvajalo pod bolj ali manj strogim nadzorom države. Javni sistem pa naj bi obsegal samo sistem minimalnih pokojnin za vse prebivalce ali državljane po dopolnitvi določene starosti ali pa samo za ekonomsko ogrožene starejše osebe. Svobodni sindikati smo opozorili, da socialni položaj ne more biti odvisen od ekonomske uspešnosti določene zasebne institucije ali od sposobnosti ali sreče, morda celo naključja posameznika, da izbere najuspešnejšo institucijo, ki bi skrbela za dostojno pokojnino. Skratka, opozorili smo, da je ohranitev realne vrednosti privarčevanih sredstev zelo negotova. Na višino privarčevanih sredstev namreč vplivajo številni dejavniki: od gospodarskega gibanja, inflacije do stopnje donosnosti itd. Splet teh okoliščin pomeni tudi večje

zaupnike in konstituirali svete delavcev. Ob koncu leta smo pripravili tiskovno konferenco, na kateri smo vnaprej zavrnili poskuse delodajalcev za spremembo tega zakona.

Leto, ki je za nami, je bilo zaznamovano s kreativnostjo predstavnikov Svobodnih sindikatov Slovenije v drugih institucijah sistema. Posebej velja omeniti našo držo v ekonomsko-socialnem svetu. V ponovni mandat Državnega sveta Republike Slovenije smo izvolili tri naše državne svetnike. Podobno velja za skupščino Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in njegov upravni odbor. Izvolili smo tudi naše člane skupščine sklada dodatnega pokojninskega zavarovanja in člane njegovega upravnega odbora ter člana nadzornega sveta Vzajemnega sklada Republike Slovenije. Še nekaj je zaznamovalo to leto: namreč to, da smo se z zavarovalnicami pogajali in pogodili o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju za člane sindikatov dejavnosti pod ugodnejšimi pogoji, kot sicer veljajo za tiste, ki nimajo krovnih pogodb z zavarovalnicami.

Članom skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije prejšnjega sklica je v letu, ki je za nami, uspelo zavrniti poskus ponovne uvedbe participacije in poskus dviga prispevne stopnje.

Leto 1997 je bilo leto, v katerem so se Zveza

Svobodne sindikate je obiskal predsednik Evropske konfederacije sindikatov Fritz Verzetnitsch, sprejel ga je tudi predsednik države Milan Kučan.

ZA DELAVSTVO JE BILA LE ENA STRANKA

Državni zbor sestavljajo poslanci sedmih političnih strank in dva predstavnika narodnostnih skupnosti. V vladajoči koaliciji so LDS, SLS in Desus, v opoziciji pa SDS, SLSD, SKD in NS. Vsaj načelno naj bi vladne stranke, torej tudi poslanci, branile vladno politiko, tudi za delavce ali druge prebivalce neprijetne zakone. Opozicijske stranke pa naj bi jim nasprotovale, saj so s strankarsko demokracijo dokončno minili časi, ko smo bili vsi za – in nihče proti.

Delavska enotnost bo skušala redno spremljati obnašanje strank in poslancev pri zadevah, ki so pomembne za položaj delavstva. Tik pred božičnimi prazniki je državni zbor obravnaval pet zakonov iz paketa vladnih varčevalnih ukrepov. ZLSD je poskušala prodreti s predlagom, da bi obravnavo pre-

dloga zakona o višini povračila stroškov v zvezi z delom in nekaterimi drugimi prejemki, sprejet naj bi bil po hitrem postopku, preložili na eno prihodnjih sej. V tej stranki so namreč menili, da sprememba višine odpravnin (te pa so

Glasovanje o paketu varčevalnih zakonov je pokazalo, da opozicija ni opozicija. To velja vsaj za SDS, najmočnejšo opozicijsko stranko. Iz tega primera še ne moremo dokončno sklepati, kdo je pozicija, kdo pa opozicija. Primer pa že dokazuje, da dveh socialnodemokratskih strank nimamo. Zdi se tudi, da bo sodelovanje med ZLSD in SDS mogoče le nekoč v daljni prihodnosti.

poleg višine dnevnic glavna sprememba) preveč posega v vsebino kolektivnih pogodb. Vsaka takšna sprememba pa bi morala biti usklajena s partnerji – podpisniki kolektivnih pogodb.

Za predlog ZLSD je dalo glas le 11 poslancev. Poleg šestih poslancev ZLSD (Samo Bevk, Feri Horvat, Aurelio Juri, Bojan Kontič, Miran Potrč in Boris Sovič) tudi: Izidor Rejc, Helena Hren Vencelj in Jurij Malovrh (SKD), Zoran Lešnik (Desus) in Roberto Battelli (italijanska narodnostna skupnost).

Proti vladnemu predlogu torej ni glasoval niti en sam poslanec največje opozicijske stranke (SDS).

Da takšen izid glasovanja ni

slučajen, dokazuje tudi magnetogram razprave na seji državnega zbora. Sprejetju tega zakona po hitrem postopku in neusklajeno s socialnimi partnerji sta z argumenti nasprotovala le Miran Po-

trč in Bojan Kontič. Za ta zakon je glasoval tudi Josip Bajc, poslanec SLS. Posebej ga omenjamo le zato, ker je tudi predsednik Sindikata državnih in družbenih organov Slovenije, ki paketu varčevalnih zakonov izrecno nasprotuje.

To je le en primer, ki kaže, kako katera stranka spoštuje tisto, za kar se bolj ali manj vehementno zavzema. Primer tega zakona mogoče tudi ni najbolj posrečen. Prepričani pa smo, da bomo iz več kamenčkov sestavili mozaik, v katerem bodo vidne prave barve vseh strank. Mozaik bo delavcem pokazal, katera z njimi le kokerira, katera pa je res na njihovi strani.

F. K.

TRHLI ARGUMENTI GZS ZA ZMANJŠANJE ŠTEVILA DELAVCEV V NADZORNIM SVETIH

Gospodarska zbornica želi omejiti delavsko predstavništvo v nadzornih svetih gospodarskih družb. Argumenti za njene želje na žalost ne temeljijo na evropski upravljalni filozofiji. Minister Tone Rop lahko zbornično pobudo sprejme in s tem tvega tudi nov konflikt s sindikati. Še boljše pa bo ravnal, če bo začel pripravljati nov zakon o reprezentativnosti delodajalcev, saj sedanji reprezentanti delodajalcev niso organizirani skladno z evropskimi standardi.

V Gospodarski zbornici Slovenije so se odločili za aktivno medijsko reklamiranje svojega najnovejšega izdelka z imenom "Predlog sprememb in dopolnitev zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju". V Delovski enotnosti smo ga predstavili 4. decembra 1997, stališča ZSSS do te delodajalske inovacije pa 22. decembra. Koliko sredstev za reklamiranje tega skrajno nekvalitetnega izdelka so namenili v GZS, ne vemo, dejstvo pa je, da je reklamna akcija v polnem teku.

Tako je časopis Delo v prilogi "Delova borza dela" dne 23. 12. 1997 objavil članek z naslovom "Soupravljanje kot služba?", v katerem avtorica Aleksandra Zorko seznana bralce s predlogom Gospodarske zbornice Slovenije o spremembah zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki jih ji je predstavil Miha Potočnik, vodja pravne službe pri GZS.

Glede na to, da predlog, ki so ga izoblikovali v GZS, temelji na že davno preživeli in neevropski upravljalni filozofiji podjetij, ki jo na žalost še vedno kot edino obvlada del slovenskih menedžerjev in "vrhunska stroka"

GZS, se mi zdi primerno, da bralce Delavske enotnosti, s ciljem njihovega celovitejšega poznavanja obravnavane tematike, seznanim tudi z drugačno resnico o nekaterih navedbah v omenjenem članku.

Vodja pravne službe pri GZS je med drugim avtorico članka seznanil, da "v zbornici ugotavljajo, da direktiva EU omejuje število delavskih predstavnikov v nadzornem svetu gospodarskih družb na največ polovico" in da "je naš zakon torej širokosrčnejši, saj v družbah z več kot tisoč zaposlenimi zahteva najmanj polovico delavskih predstavnikov. Upravni odbor gospodarske zbornice se zavzema, da bi zakonsko omejili število delavskih predstavnikov v nadzornih svetih na največ tretjino."

O kateri direktivi EU govori vodja pravne službe GZS, bralec iz članka ne izve, še manj pa, da je v organih EU v postopku sprejemanja dopolnjeni predlog te, za bralca Dela fantomske direktive, ki bo takrat, ko bo Slovenija sprejeta v članstvo EU, že sprejeta in torej obvezna tudi za nas. Gre seveda za direktivo EU o Statutu evropske družbe, ki v spremembah določa kot obvezno najmanj tretjino in največ polovico delavskih predstavnikov v nadzornem svetu, ob tem pa ne postavlja nobene omejitve glede števila zaposlenih kot pogoja za njihovo pravico do svojih predstavnikov v nadzornem svetu gospodarske družbe. Vodja pravne službe pri GZS avtorice članka tudi ni seznanil, da v Sloveniji ni podjetja z več kot 1000 zaposlenimi, ki bi iz naslova zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju v nadzornem svetu imelo več kot polovico delavskih predstavnikov in da je pri drugih podjetjih, ki pa jih je veliko več, to število praviloma na

zakonskem minimumu, torej na tretjini. Organi in strokovnjaki GZS v svojih spremembah zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju predlagajo, naj imajo zaposleni pravico do največ tretjine svojih predstavnikov v nadzornem svetu, pa še to le v primeru, če je v družbi zaposlenih več kot 500 delavcev, in le, če je tako določeno v statutu ali družbeni pogodbi.

Gospodarska zbornica Slovenije in njeni strokovnjaki s predlaganimi spremembami zakona v praksi ukinjajo delavsko predstavništvo v nadzornih svetih, če vemo, da statut oz. družbeno pogodbo sprejemajo lastniki in ne delavci, obenem pa predlagajo takšno harmonizacijo naše zakonodaje, ki bo v direktnem nasprotju s predpisi, ki bodo v EU veljali takrat, ko bomo mi tja sprejeti.

Članek je zaključen z ugotovitvijo, da GZS ne more vlagati zakonodajnih pobud neposredno, zato je svoj predlog sprememb zakona poslala ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve s priporočilom, naj ga kot svojega vloži v vladno in parlamentarno proceduro.

Na potezi je torej minister Tone Rop, ki ima dve možnosti. Lahko se pridruži v veliki protidelavski ihti sprejetim in strokovno obžalovanjem vrednim predlogom GZS in si tem odpre novo fronto na bojnem polju s sindikati ali pa predlagateljem sporoči, da se Slovenija približuje EU in so glede na pravila in predpise, ki veljajo tam, s svojimi predlogi zamudili vsaj 50 let. Ne glede na to, za katero možnost se bo odločil, pa lahko hkrati začne pripravljati zakon, s katerim bomo tudi v Sloveniji po evropskem zgledu uredili reprezentativnost delodajalskih organizacij kot socialnih partnerjev.

Milan Utrša

Dolga in trda, vendar korektna pogajanja so rodila kompromis, s katerim sindikat gradbincev ni zadovoljen in je takoj napovedal nadaljevanje prizadevanj za izboljšanje panožne kolektivne pogodbe.

Sindikat gradbeništva in industrije gradbenega materiala je pred koncem lanskega leta podpisal panožno kolektivno pogodbo po večmesečnih trdih, vendar korektnih pogajanjih. Ob svečanem podpisu so več zadovoljstva izražali predstavniki delodajalcev kot predstavniki delojemalcev. Vitko Roš, predstavnik delodajalcev, je celo dejal, da ti vedo, da se ne da delati z nezadovoljnimi delavci,

Predsednik sindikata gradbincev Mijo Popovič je s podpisom panožne kolektivne pogodbe zaznamoval ne konec, ampak začetek novega boja za izboljšanje njenih določil.

NEUPOŠTEVANE STROKOVNE PODLAGE

vendar jim (delodajalcem) vlada ne gre preveč na roke s svojimi nerazvojnimi programi in ukrepi. Predsednik sindikata delavcev v gradbeništvo in industriji gradbenega materiala Mijo Popovič pa je vsem v brk povedal, da sindikat z doseženim v panožni kolektivni pogodbi ni zadovoljen, zlasti ne s prenizko postavljeno izhodiščno plačo. Ta trenutek je bilo sindikatu pomembneje preseči pravno praznino in preprečiti vladi poseganje v plače. Zato je pogodbo podpisal, se bo pa še naprej boril za izboljšanje njenih določil. S pomočjo sekretarja tega sindikata Jerneja Jeršana pa smo si pogladi ogledali razlike med prejšnjo in novo panožno kolektivno pogodbo.

»Panožna kolektivna pogodba res zbuzja mešane občutke, med sindikalnim članstvom so nekatera določila dvignila tudi precej prahu,« je začel. »Nekatera določila v njej so res slabša od naših pričakovanj, toda na nekaterih predlogih delodajalcev smo nazadnje pristali tudi zato, da prekinemo pravno praznino. Čez pol leta pa smo tako dogovorjeni za pregled uresničevanja in takrat bo že priložnost za presojo, ali bi lahko v pogodbi kaj spremenili. Vsekakor smo lahko zadovoljni, ker nam je uspelo, s pritiskom sicer, pridobiti predstavnike delodajalcev za pogajanja, da smo se z njimi dogovorili za pravila igre, da smo sproti podpisovali protokol o davorjenem in da smo imeli poslovnik o pogajanjih. Dogovorili smo se tudi za izhodišča za pogajanja, ki so bila panožna kolektivna pogodba, skupaj ugotovljene spremembe in dopolnitve in nova splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo.«

Kateri so dosežki sindikata pri sprejemanju nove panožne kolektivne pogodbe in v čem sindikatu ni uspelo uveljaviti svojih stališč?

Stari tekst panožne kolektivne pogodbe je dopolnjen, v primerjavi s splošno kolektivno pogodbo, z vso

novu uveljavljeno zakonodajo in vsebino zakonov, ki so še v postopku (delovna razmerja, varstvo pri delu itd.). Upoštevanje so posebnosti gradbeništva v vseh členih, v katerih je splošna kolektivna pogodba to samo nakazala. Uveljavljen je bil avtomatizem ohranitve že pridobljenega v tarifnem delu glede na izhodiščno plačo. Prvi tarifni razred je v tej kolektivni pogodbi vrednoten 5 odstotkov več kot v splošni kolektivni pogodbi. Hkrati sindikat ta dosežek ocenjuje kot neuspeh, saj mu niti z dobro pripravljeno in strokovno podprto dokumentacijo ni uspelo prepričati delodajalcev, da je delo v gradbeništvo mogoče realno vrtnostiti za 12 odstotkov bolje kot v splošni kolektivni pogodbi. Med dosežke je mogoče šteti tudi, da je specifična panoge upoštevana tudi pri delovnih razmerjih, sprejemih na delo, razporeditvah na delo, prerazporeditvah, zahtevanih znanjih. V konfliktnih razmerah in pri prerazporejanju so po Jeršanovem mnenju upoštevana tudi vsa »stara

pravila igre». Na primer: ohranjeno je določilo, da mora v primeru stečaja ali nakupa družbe novi lastnik družbe delavce prevzeti in zaposliti za nedoločen čas in pod dosedanjimi merili. Teh meril in določil splošna kolektivna pogodba ne vsebuje... Enaki kot prej so ostali tudi dodatki za posebne pogoje dela, čeprav so delodajalci želeli uveljaviti splošno kolektivno pogodbo, ki tega sploh ne določa. Enaka so ostala tudi merila za nočno delo žensk, sindikatu je uspelo uveljaviti svoje tudi pri nadomestilih za odsotnost z dela.

Sprejeti kompromis pri letnem dopustu pa je med članstvom sprožil precej burne reakcije. Sindikatu je uspelo uveljaviti določilo o najmanj 20-dnevnem najnižjem dopustu, popustiti pa je moral pri dodatnih dnevih dopusta za določene pogoje, denimo pri zahtevnosti del ali pri delovni dobi. Uspelo mu je skoraj v celoti ohraniti kriterije pri varstvu pri delu, pri izobraževanju, obveščanju delavcev. Uspelo mu je uveljaviti tudi pet delo-

vnih dni plačane stavke in enoletno zaščito sindikalnih zaupnikov. Splošna kolektivna pogodba daje le 9 mesecev zaščite sindikalnih funkcionarjev po izteku njihovega mandata.

Ohranjen je dodatek na delovno dobo v višini pol odstotka za vsako leto, ohranjeni so dodatki za terensko delo in delo v tujini.

Sindikatu se je zataknilo pri tarifnem delu, kot smo že omenili.

»Ni nam uspelo uveljaviti metodologije za določanje tarifnih razredov, stopenj izobrazbe in količnikov, se pravi razmerij med tarifnimi razredi,« je zaključil Jernej Jeršan. »Pri razmerjih med tarifnimi razredi nam je sicer uspelo uveljaviti nekaj višje razmerje, kot so ga terjali delodajalci. Ti so želeli razmerje ena proti tri, uveljavili smo razmerje ena proti tri in pol. Toda v stari panožni kolektivni pogodbi je bilo razmerje med najnižjim in najvišjim tarifnim razredom ena proti štiri in 46 stotink. Delodajalci so preprosto preslišali naša pravno, ekonomsko in strokovno utemeljena merila, tako za večje odstopanje prvega tarifnega razreda od splošne kolektivne pogodbe kot glede razpona med razredi. Zaradi sprejetih razmerij bo treba popraviti tudi katalog tipičnih del in opravil. Želeli smo, da bi bil ta sestavni oziroma obvezni del panožne kolektivne pogodbe, vendar je le priporočilo in priloga panožni kolektivni pogodbi. Je pa seveda hudi kompromis, sklepan brez upoštevanja strokovnih podlag, ki smo jih ponudili.«

Toliko o doseženem na pogajanjih za panožno kolektivno pogodbo v gradbeništvo in industriji gradbenega materiala. Tu je seveda mogoče zastaviti vprašanje, zakaj denimo sindikat ni bil bolj uspešen. Odgovor nam je Jeršan obljubil za prihodnjo številko našega časnika.

S. J.

Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije

SDGD Slovenije je po štiri mesečnem »trdem« pogajanju s predstavniki GZ-ZGIGM ter ZD dne 22. decembra 1997 podpisal KPGD Slovenije.

Skladno z določbami iz tarifne priloge za leto 1998 so za mesec januar 1998 izhodiščne bruto plače:

Tarifni razred	Plačilni razred	Opis	Koeficient	Izhodiščna plača v SIT za polni delovni čas
I.	1	Enostavna dela	1,00	52.795
II.	2	Manj zahtevna dela	1,10	58.075
III.	3	Srednje zahtevna dela	1,23	64.938
IV.	4/1	Zahtevna dela 1	1,37	72.329
	4/2	Zahtevna dela 2	1,46	77.081
V.	5/1	Bolj zahtevna dela 1	1,64	86.584
	5/2	Bolj zahtevna dela 2	1,75	92.392
VI.	6/1	Zelo zahtevna dela 1	1,85	97.671
	6/2	Zelo zahtevna dela 2	2,16	114.037
VII.	7/1	Visoko zahtevna dela 1	2,21	116.677
	7/2	Visoko zahtevna dela 2	2,50	131.988
VIII.	8	Najbolj zahtevna dela	3,00	158.385
IX.	9	Izjemno zahtevna dela	3,50	184.783

IP so usklajene na dan 1. decembra 1997 v višini 5% na višino IP za I. tarifni razred po SKPgD.

Sindikati negospodarstva ohranili dosežene pravice – stavke ne bo

Najpomembnejši dogodek tega tedna je nedvomno kompromis med vlado in sindikati negospodarstva, do katerega je prišlo zaradi politike Svobodnih sindikatov, ki je v največji meri prišla do izraza na velikem protestnem shodu pred vladno palačo. V igri so namreč bili tudi predlogi zaostritve sindikalnega boja, do česar pa ni prišlo tudi zaradi tega ker je ZSSS ustvarila dovolj manevrskega prostora za pogajanja. Do njih je cicer prišlo zelo pozno, ko je že izgledalo, da kompromis ni več mogoč.

Vlada in sindikati negospodarstva so se uskladjali o treh listinah. V »Dogovor«, ta je najpomembnejši, so vnesli obveznost vlade, da državnemu zboru posreduje spremembe zakona o minimalni plači in načinu usklajevanja plač, ki bo zagotovil enak način usklajevanja izhodiščnih plač v dejavnostih, za katere velja kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti. Če bo rast cen življenjskih potrebščin pred septembrom presegla 6,5 odstotka, sta obe strani dolžni začeli pogajanja o uskladitvi plač. Dogovor vsebuje tudi spremembo višine odpravnine ob upokojitvi – če je za delavca ugodnejše, naj bi namesto treh povprečnih plač prejel tri svoje plače. Tudi če spremembe zakona o minimalni plači in načinu usklajevanja plač ne bodo uveljavljene pred koncem januarja, sindikati ne bodo nasprotovali izplačilom plač izračunanih za januar na pod-

lagi izhodiščne plače 40.090 tolarjev. Omejitve v državnem proračunu ne smejo biti razlog za odpuščanje delavcev. Takšen je povzetek dogovora, ki ga morajo podpisati še vse udeležene strani, saj so se o njem sporazumeli le pogajalci.

V aneksu h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti pa je med drugim zapisano, da bodo izhodiščne plače od januarja do novembra 1998 znašale 40.090 tolarjev, decembra 1998 pa 200 tolarjev več. Če pa bo rast cen življenjskih potrebščin presegla 6,5 odstotka pred koncem leta 1998, se bodo izhodiščne plače za december povečale za 85 odstotkov te rasti cen. Izhodiščne plače se bodo januarja 1999 uskladile za 85 rasti cen življenjskih potrebščin v letošnjem letu.

Spremembe in dopolnitve h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti pa dajejo delavcem možnost, da ob upokojitvi namesto treh povprečnih plač prejmejo tri svoje. Regres za prehrano bo znašal 500 tolarjev na dan, cele dnevnice bodo po 3500 tolarjev, kilometrina pa 30 odstotkov cene 98-oktanskega bencina.

Takšen je povzetek vseh treh listin, ki kaže, da sta obe strani kar precej popustili. Doseženo pa Drago Ščernjavič, sekretar SDDO, ocenjuje kot ohranitev doseženih pravic. Če je s tem zadovoljen sindikat, v katerem je velik del državnih uslužbencev, ni nobenega razloga, da bi v vladi menili drugače.

F. K.

Uveljavili določila kolektivnih pogodb

Ekonomsko-socialni svet sklenil izničiti sporna določila zakona o prispevkih za socialno varnost najprej s posebnim dogovorom med vlado in socialnimi partnerji, kasneje pa še s spremembo samega zakona.

Socialni partnerji, člani ekonomsko-socialnega sveta (predstavniki vlade, delodajalcev in sindikati), so se na sredini izredni seji sveta dogovorili, da bodo zaposleni in delodajalci morali plačevati prispevke za socialno varnost od tako imenovanih "drugih prejemkov", vključno s stimulacijami, bonitetami in povračili stroškov v zvezi z delom, samo če bodo ti presegali zneske, določene v splošni ali panožnih kolektivnih pogodbah. Vendar je vlada predlog zakona o prispevkih za socialno varnost že lani poslala državnemu zboru, čeprav med socialnimi partnerji glede višine terenskega dodatka, solidarnostnih pomoči in jubilejnih nagrad, nad katero morajo delojemalci in delodajalci plačati prispevke za socialno varnost, še ni bil usklajen. Državni zbor ga je sprejel in si prislužil odločilni veto državnega sveta. Zakon posega v pridobljene pravice delojemalcev, zapisane v kolektivnih pogodbah, obremenjuje pa tudi podjetja.

Ker so se potem socialni partnerji strinjali, da zakon ne sme posegati v kolektivne pogodbe, so na ekonomsko-socialnem svetu skušali najti najustreznejšo rešitev zadrega. Zadrega je v tem, da v tej fazi postopka, ko je dan veto na

celoten zakon, le-tega ni mogoče spreminjati. Če pa ga je državni svet ta četrtek ponovno sprejel, in pričakovati je bilo, da se bo tako zgodilo, je možno vložiti predlog njegovih sprememb. Vendar morajo preiti vso proceduro sprejemanja, kar je zamuden postopek. Zato je vlada socialnim partnerjem predlagala poseben dogovor o izvajanju zakona o prispevkih za socialno varnost, v katerem naj bi bile upoštevane zahteve drugih dveh socialnih partnerjev. Dopolnili in spremenili naj bi uredbo o povračilih stroškov v zvezi z delom in drugimi prejemki v skladu z določili splošne in panožnih kolektivnih pogodb. Uredba se zaradi zakona ne bi spreminjala, o spremembah zaradi spreminjanja kolektivnih pogodb pa se bodo socialni partnerji soglasno dogovorili.

Nazadnje je bil sprejet predlog sindikatov. Dogovor med vlado in socialnimi partnerji o izvajanju zakona o prispevkih za socialno varnost, pri katerem se vlada zaveže s posebnim sklepom, da ga bo izvajala, je sprejemljiv kot začasna rešitev. Ker pa dogovor le nima teže zakona, si bodo socialni partnerji prizadevali vsebinsko dogovora o izvajanju zakona o prispevkih za socialno varnost vnesti vanj v redni proceduri spreminjanja zakonov v državnem svetu.

Vlada naj bi se zavezala, da bo ustrezno spremenila tudi predlagane zakone o invalidskem in pokojninskem zavarovanju, o zdravstvenem zavarovanju, o zaposlovanju in zavarovanju v primeru stečaja ali nesolventnosti družb, o družinskih prejemkih.

S. J.

V Sindikatu delavcev trgovine Slovenije smo začudeni nad potezo vlade in ministrstva za ekonomske odnose in razvoj, ki sta objavila novi pravilnik o obratovalnem času prodajaln, ne da bi k njegovemu nastajanju povabila sindikate.

Priprava in objava pravilnika, tudi njegova vsebina, je posmeh socialnemu partnerstvu, za katero vlada trdi, da je v Republiki Sloveniji razvito.

Pravilnik ni v interesu delodajalcev, še manj pa delojemalcev, saj se jim bodo z njegovo uveljavitvijo pomembno poslabšale življenjske in delovne razmere. Najbolj bodo prizadete matere z majhnimi otroki.

Pravilnik o obratovalnem času trgovin je posmeh socialnemu partnerstvu

Prvega aprila, ko naj bi trgovine obratovalni čas prilagodile novemu pravilniku, bodo nedvomno ogrožene določbe slovenske delovnopravne zakonodaje in mednarodnih konvencij o nujnem dnevnem in tedenskem počitku delavcev.

V strokovni službi Sindikata delavcev trgovine Slovenije te dni temeljito proučujemo določbe novega pravilnika, predvsem pa njihove posledice na položaj naših članov. Zato smo od ministra za ekonomske odnose in razvoj dr. Marjana Senjurja terjali dodatna pojasnila o za sindikat najbolj spornih določbah. Angažirali smo tudi pravne strokovnjake, posvetujemo se tudi s prizadetimi delavci v nekaterih trgovskih podjetjih.

Z objavo pravilnika je bilo izničeno enoletno strokovno delo komisije za pripravo pravilnika o obratovalnem času prodajaln, v kateri so bili predstavniki delodajalcev, delojemalcev, potrošnikov in ministrstva.

Sindikat delavcev trgovine je za to komisijo pripravil predlog pravilnika, kot ga poznajo razvite evropske države.

Ko bomo v Sindikatu delavcev trgovine Slovenije pridobili vsa zahtevana pojasnila, bomo članstvo in širšo javnost celovito obvestili o naših nadaljnjih aktivnostih.

Sandi Bartol

Uspešno delo ZSSS v Podravju

Predstavniki območne organizacije Zveze svobodnih sindikatov v Podravju so pred koncem minulega leta pripravili tiskovno konferenco, na kateri so orisali gospodarske in socialne razmere na tem območju. Delovanje območne organizacije v minulem letu so ocenili za zelo naporno in obsežno, vendar uspešno.

Po besedah sekretarja v območni organizaciji ZSSS v Podravju **Jožeta Korošca** je moralo v Mariboru in širši regiji od leta 1989 do danes v stečaj 136 podjetij, v katerih je bilo zaposlenih skupno 28.770 delavcev. Med drugim so morali v stečaj tudi Cevovod, Elektrokovina, Elkom, E-mi Poljčane, Ferromoto, Gradbeni finalist, Gradis, Gumarna, Hidroing, Hidromontaža, Iskra Releji Makole, Jeklo Ruše, Jeklotehna, Karoserist, Klemos, Konstruktor Gradbeništvo, Marles, Merinka Melinda, Metalna TIO, Metalna MIO, Metalna TPO, Opekarna Košaki, Optiplast Ormož, Pik Exclusive, Stavbar Megrad, Špedtrans, Štajerska pivovarna, petnajst Tamovih družb, TDR Megras, Tekstilna tovarna Tabor, TVT Cestna vozila in številna druga podjetja. Zaradi stečajev in odpuščanja trajno

presežnih delavcev je v regiji brezposelnih že več kot 31.000 delavcev. Kakor je dejal Korošec, pa se stečajni val na Štajarskem še ni ustavil, saj ob doslednem spoštovanju dopolnjenega zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji preti stečaj še 550 podjetjem s preko 4500 zaposlenimi.

Služba pravne pomoči pri območni organizaciji ZSSS za Podravje zastopa v stečajnih postopkih že blizu 17.400 članov. Poleg tega sindikati zastopajo tudi 3145 delavcev v regiji, ki so se za svoje pravice po kolektivni pogodbi prisiljeni pravdati na delovnem sodišču. Največ delavcev toži delodajalce zaradi prikrivanja pri plači, neizplačanih odpravin in regresov, nezakonitega prenehanja delovnega razmerja in nezakonite prerazporeditve. Zaradi

preobremenjenosti sodišč delavci čakajo na pravnomočno sodbo običajno od tri do štiri leta, lahko pa tudi znatno več. Skupno se je lani v Podravju končalo 524 sporov v katerih je delavce zastopala sindikalna služba pravne pomoči. Samo v letu 1997 pa je omenjene služba pravne pomoči začela v delovnih sporih na novo zastopati 742 delavcev.

Čedalje več delavcev iz Maribora in okolice se na sindikat zateka tudi po socialno pomoč. Tako je območna organizacija ZSSS v Podravju lani z denarnimi sredstvi po-

magala 292 brezposelnim delavcem in 48 delavcem, ki kljub temu, da so v rednem delovnem razmerju, zaradi neizplačila plač ali prenizkih dohodkov niso mogli preživljati svojih družin. Poleg tega so Svobodni sindikati razdelili socialno ogroženim delavcem v regiji 435 prehrabnih paketov ter veliko obleke in obutve. Po nekaterih ocenah je v Mariboru in podravski regiji že okoli 15.000 posameznikov in družin, ki se ne morejo več normalno preživljati brez vsaj ene od oblik socialne pomoči.

T. K.

Jože Križanič

Nova knjiga o haloškem človeku

Članom Aktiva sindikalnih aktivistov Ptuja je **Jože Križanič** pred novim letom predstavil svojo knjigo *Nad breznom*, izdal jo je v samozaložbi. V tem svojem novem literarnem delu obravnava pot haloškega človeka skozi čas – najprej je bil lastnik zemlje, zatem brezpraven viničar, kasneje pa sindikalno organiziran delavec. S tem avtor opozarja, da prihodnost ni prav nič gotova, da sta pravica in krivica večni sopotnici. V svoji

knjigi Križanič tudi opozarja na nevarnost, da se naše zemlje polastijo tujci.

Jože Križanič se je vseskozi zavzemal za pravice ljudi. Bil je tudi vnet sindikalist in mentor mladim; zdaj je podpredsednik Aktiva sindikalnih aktivistov Ptuja in podpredsednik Društva izgnancev Slovenije. Čeprav ima že več kot 70 let, je še zelo vitalen. Kolegi s Ptuja upamo, da bo dal na svetlo še kakšno novo knjigo.

Franc Fideršek

Novo kolektivno pogodbo so podpisali: Bogomil Wiegele, združenje pri GZS, Tone Rozman, sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije, Marija Vrtačnik, sekcija združenja delodajalcev, in Dušan De Gleria, sindikat Industrijske usnja Vrhnika.

Tekstilci so si pogodbo izborili

Predstavniki delodajalcev in delojemalcev so ob podpisu pogodbe, veljala bo do konca leta 2000, sprejeli skupno izjavo. V njej poudarjajo zlasti to, da so s pogodbo uredili posebne pravice zaposlenih v tekstilni, oblačilni, usnjarski in usnjarskopredelovalni industriji. Te posebnosti so: razvrstitev delovnih mest, določanje presežnih delavcev, razporejanje delovnega časa, mikropavze, nočno delo žensk, varstvo starejših delavcev, dodatki za obremenitve okolja in različni drugi dodatki.

Tarifna priloga povzema določbe splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti.

Sekretarka sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije **Branka Novak** nam je še povedala, da bodo novo pogodbo dejavnosti po registraciji objavili v Uradnem listu. Sedaj pa iščejo nevtralnega predednika komisije za razlago kolektivne pogodbe dejavnosti. Pripravljajo tudi integralno besedilo nove pogodbe, ki bo objavljeno v posebni brošuri, namenjeni članom sindikata. Branka Novak je prepričana, da je bil ključ uspešnih pogajanj septembrska akcija sindikata, ki je za pogodbo zbral 24.000 podpisov in zagrozil s stavko.

F. K.

Zasavje

Bogate sindikalne inventure v Zasavju

Kot je v Zasavju še vedno navada, so se tudi pred koncem lanskega leta člani več sindikalnih organizacij zbrali na članskih sestankih (pred leti smo govorili o občnih zborih). V nekaterih družbah pa so inventure dela v lanskem letu opravili le sindikalni zaupniki. Sestale so se tudi območne organizacije sindikatov posameznih dejavnosti.

▼ Cementarni Trbovlje so članom sindikata spregovorili predsednik sindikata gradbincev Mijo Popovič, direktor Janez Malovrh in sekretar območne organizacije ZSSS v Zasavju Ciril Urek.

Člani sindikata Industrije gradbenega materiala Zagorje ob Savi so poslušali poročilo svojega predsednika Janeza Krznarja. Pozdravila sta jih tudi njihov direktor Ivan Kerin in Ciril Urek. Člani sindikata tega podjetja so ob tej priložnosti izvolili Rudija Česnovarja za novega predsednika.

Predsedniki sindikalnih organizacij Rudnika Trbovlje Hrastnik so ocenili zlasti dosežke v zvezi z izgradnjo nove trboveljske termoelektrarne. Na njihovi obračunski seji, ki jo je vodil predsednik Iztok Cilenšek, sta sodelovala tudi Franc Dolar, predsednik SDE, in Ciril Urek, sekretar območne organizacije ZSSS.

Sindikalni zaupniki družbe Eti Elektroelement iz Izlake so govorili zlasti o socialnem partnerstvu z upravo družbe; na to partnerstvo so zelo ponosni. Območni odbor KNG, ki ga vodi Soniboj Knežak, je obravnaval zlasti dosežke pogajanj za novo kolektivno pogodbo dejavnosti. Seznanili so se tudi s stavkovnimi pravili KNG. O vsem tem sta jim poročala predsednik in sekretar sindikata Janez Justin in Franjo Krtnik.

Konferenca območne organizacije ZSSS za Zasavje, sodelovali so tudi predsedniki sindikatov družb in zavodov, je obravnavala zlasti aktivnosti v zvezi z novo delovnopravno zakonodajo in reformo pokojninskega zavarovanja. O tem so poročali predsednik ZSSS Dušan Semolič, sekretar KNG Franjo Krtnik in sekretar sindikata gradbincev Jernej Jeršan. Sindikati družb in zavodov v Zasavju so zelo tesno povezani z območno organizacijo ZSSS.

V območni organizaciji ZSSS za Zasavje so ugotovili, da je bila pred novim letom najbolj iskana oseba **Darja Odlazek**, ki je za Jamstveni sklad RS zbiral prijave terjatev delavcev. Vsak dan jo je namreč obiskalo več deset oškodovanih delavcev, ki upajo, da jim bo pomagala priti vsaj do dela denarja, ki jim ga dolgujejo njihova bivša podjetja.

Ciril Urek

Sindikalna lista

(Temelj je SKP za gospodarstvo)

Prvi del

januar 1998

1. Dnevnice

– cela dnevica	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00
– polovična dnevica	(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00
– znižana dnevica	(od 6 do 8 ur)	1.218,00

2. Kilometrina (od 5. 9. 1997 dalje) 30,75**3. Ločeno življenje** 51.098,00**4. Prenosišče** - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec**5. Regres za prehrano**

– po SKPGD (na delovni dan) 517,00

Drugi del**1. Jubilejne nagrade**

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)	
– za 10 let	50.532,00
– za 20 let	75.798,00
– za 30 let	101.064,00

2. Odpravnina pri upokojitvi 291.398,00**3. Solidarnostne pomoči**

– po SKPD	– ob smrti delavca	86.419,00
	– ob smrti v ožji družini	43.710,00

4. Minimalna plača 62.299,00**5. Zajemčena plača** 37.045,00**6. Regres za letni dopust** – najmanj 102.000,00

Strokovna služba ZSSS

Izhodiščne plače po kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti

V skladu s Splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti (Uradni list RS št. 40/97) in določili Zakona o minimalni plači ter načinu usklajevanja plač (Uradni list RS št. 40/97) objavljamo zneske izhodiščnih plač za januar 1998 (izhodiščne plače se uporabljajo za izplačilo plač v mesecu februarju 1998).

Tarifni razred	Znesek za poln delovni čas v SIT
I.	50.532
II.	55.585
III.	62.154
IV.	69.229
V.	78.325
VI.	93.484
VII.	106.117
VIII.	126.330
IX.	151.596

Strokovna služba

Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije

Izhodiščne plače v turizmu in gostinstvu Slovenije

Izhodiščne plače po KP za dejavnost gostinstva in turizma za december 1997 (izplačilo v mesecu januarju 1998) znašajo:

Tarifni razred	Plača v SIT	Relativno razmerje
I.	54.052	1,00
II.	59.457	1,10
III.	66.483	1,23
IV.	74.051	1,37
V.	83.780	1,55
VI.	99.996	1,85
VII.	113.509	2,10
VIII.	135.129	2,50
IX.	162.155	3,00

V skladu z določili Zakona o določitvi minimalne plače in načinu usklajevanja plač, se izhodiščne plače povečajo za 4,8 odstotkov.

Ivan Jurše, sekretar

Po čem smo (pre)živeli?

Ocenjeni življenjski stroški tri- in štiričlanske družine

KOMENTAR:

V decembru 1997 so se cene na drobno povisale za 0,3, cene življenjskih potrebščin pa za 0,6 %. Šest košaric, ki jih spremljamo v Delavski enotnosti, se je v istem mesecu podražilo od 0,5 do 0,68 %. Najbolj so se povisale cene hrane in brezalkoholnih pijač (za 1,4 %) ter gostinske in druge storitve (za 0,9 %).

DECEMBER 1997

Skupina dobrin iz košarice	Tričlanska delavska družina			Štiričlanska delavska družina			Indeks cen življenjskih potrebščin XII.97/XI.97	Indeks cen življenjskih potrebščin XII.97/XII.96
	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica		
1. Hrana	54.025,96	41.287,83	41.287,83	66.855,45	50.370,87	50.370,87	101,30	109,70
2. Pijača	9.154,89	3.392,68	3.392,68	9.206,34	3.414,73	3.414,73	100,70	108,70
3. Kajenje	5.735,00	3.100,00	3.100,00	5.735,00	3.100,00	3.100,00	100,00	109,80
4. Oblačila	26.899,15	16.562,09	862,20	32.844,79	20.284,30	953,16	100,30	105,80
5. Obutev	6.205,77	4.760,65	0,00	7.350,88	5.303,93	0,00	100,2	105,80
6. Stanovanje	23.964,27	17.244,47	14.240,59	29.190,03	20.712,32	17.076,05	100,20	106,80
7. Ogrevanje, razsvetljava	21.823,65	15.256,52	13.083,85	26.966,68	18.217,47	15.607,31	100,00	115,00
8. Gospodinjska oprema	11.967,98	6.345,27	0,00	14.256,32	7.365,65	0,00	100,30	103,40
9. Higiena, zdravstvena nega	14.939,00	12.473,37	8.990,43	16.813,02	13.903,15	10.401,52	100,30	105,80
10. Izobr., kultura, razvedrilo	38.373,50	14.011,30	6.744,68	43.584,68	15.966,36	7.022,52	104,90	100,20
11. Prometna sr. in storitve	37.796,08	13.033,00	5.717,83	46.788,01	17.188,65	6.342,99	100,10	110,50
12. Razni predmeti in storitve	4.023,32	2.393,93	0,00	5.022,92	2.672,36	0,00	100,60	108,80
13. Drugi izdatki	41.069,69	10.372,61	9.261,50	43.926,83	10.690,07	9.261,50	100,60	108,80
SKUPAJ (v SIT)	295.978,27	160.233,73	106.683,60	348.540,94	189.189,86	123.464,21		
Stopnja rasti košaric XII. 97/XI. 97	0,50	0,54	0,67	0,50	0,54	0,68		
Stopnja rasti košaric XII.97/XII.96	11,12	9,82	9,63	11,37	10,30	9,75		
Ocena dejanske košarice nov. 97	0,18	-0,14	-0,06	0,27	-0,12	-0,03		

Struktura življenjskih stroškov

1. Hrana	18,25	25,77	38,70	19,18	26,62	40,80
2. Pijača	3,09	2,12	3,18	2,64	1,80	2,77
3. Kajenje	1,94	1,93	2,91	1,65	1,64	2,51
4. Oblačila	9,09	10,34	0,81	9,42	10,72	0,77
5. Obutev	2,10	2,97	0,00	2,11	2,80	0,00
6. Stanovanje	8,10	10,76	13,35	8,37	10,95	13,83
7. Ogrevanje, razsvetljava	7,37	9,52	12,26	7,74	9,63	12,64
8. Gospodinjska oprema	4,04	3,96	0,00	4,09	3,89	0,00
9. Higiena, zdravstvena nega	5,05	7,78	8,43	4,82	7,35	8,42
10. Izobr., kultura, razvedrilo	12,96	8,87	6,32	12,50	8,44	5,62
11. Prometna sr. in storitve	12,77	8,13	5,36	13,42	9,09	5,14
12. Razni predmeti in storitve	1,36	1,49	0,00	1,44	1,41	0,00
13. Drugi izdatki	13,88	6,47	8,68	12,60	5,65	7,50
SKUPAJ:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Izračun: Strokovna služba Sveta ZSSS

Strokovna služba

Pravice trgovcev se niso zmanjšale

Med trimesečnimi napornimi pogajanjmi za novo kolektivno pogodbo dejavnosti trgovine smo temeljito prenovili 72 njenih določb. Natisnili jo bomo skupaj s komentarji in prilogami, da bi jo lahko neposredno uporabljali v večini podjetij in družb dejavnosti trgovine.

Po tarifni prilogi h kolektivni pogodbi dejavnosti trgovine Slovenije so izhodiščne plače trgovcev za 3 odstotke višje kot po tarifni prilogi k splošni kolektivni pogodbi za gospodarske dejavnosti.

Mislimo, da je to pomemben dosežek, saj smo ob odpovedi splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo in kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije v sindikatu ugotovili, da bi zaposleni v trgovini, če bi delodajalci uveljavili splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo, letno izgubili 53 odstotkov prejemkov.

Na pogajanjih smo izhajali iz lastne analize gibanja plač v dejavnosti trgovine Slovenije, s katero smo ugotovili zaostajanje plač trgovcev. Do tega je prišlo zaradi velikih strukturnih in lastninskih sprememb, ukinitev plačilnih razredov in zmanjševanja variabilnega dela plač.

Delodajalci smo predlagali 5 odstotkov višjo raven izhodiščnih

plač v dejavnosti trgovine Slovenije, kot jo določa SKPGD. Čeprav smo se bili pripravljene odrediti delu rednega letnega dopusta, delodajalci žal (zaenkrat) niso sprejeli našega predloga.

Člani republiškega odbora našega sindikata so vseeno soglasno sprejeli poročilo pogajalske skupine in s tem novo kolektivno pogodbo dejavnosti trgovine Slovenije. Od vodstva Sindikata delavcev trgovine Slovenije pa so zahtevali, naj v naslednjih mesecih z dodatnimi argumenti obnovi pogajanja za izboljšanje tarif-

sno sprejeli poročilo pogajalske skupine in s tem novo kolektivno pogodbo dejavnosti trgovine Slovenije. Od vodstva Sindikata delavcev trgovine Slovenije pa so zahtevali, naj v naslednjih mesecih z dodatnimi argumenti obnovi pogajanja za izboljšanje tarif-

nega dela kolektivne pogodbe dejavnosti trgovine Slovenije. Za naš sindikat je najbolj pomembno, da v letošnjem letu pravice delavcev v trgovini globalno ne bodo manjše.

Kolektivno pogodbo smo poslali ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve v registracijo, objavljena bo tudi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Sandi Bartol, sekretar

Pred božičnimi in novoletnimi prazniki so svojo kolektivno pogodbo dobili tudi trgovci. Na naši fotografiji sta dva od njenih podpisnikov: Krstina Antolič, predsednica sindikata trgovine, in Jože Kovač, predsednik združenja za trgovino pri GZS. Pogodbo sta naknadno podpisala tudi Tinka Jamnik, Konfederacija 90, in Aleš Ilc, predsednik sekcije za trgovino pri združenju delodajalcev.

Čeprav naj bi bil podpis le formalnost po napornih pogajanjih, je Antoličeva povedala, da z doseženimi izhodiščinami plačami zaposleni ne morejo biti zadovoljni. Trgovka z desetimi leti delovne dobe bo prejela le nekaj več kot 50.000 tolarjev. Sindikat trgovine si bo zato še naprej prizadeval za večje plače.

F. K.

Nova kolektivna pogodba za dejavnost poslovanja z nepremičninami pod streho

Po dveh dokaj obsežnih krogih pogajanj smo pred koncem decembra podpisali novo kolektivno pogodbo za dejavnost poslovanja z nepremičninami kot naslednico dosedanje panožne pogodbe stanovanjske dejavnosti. Na delodajalski strani sta bila podpisnika predsednik stanovanjske sekcije Združenja delodajalcev Stojan Horvat in predsednik združenja za poslovanje z nepremičninami GZS mag. Janez Frelih, za delojemalce pa Alojz Terbec, predsednik Sindikata komunalnega in stanovanjskega gospodarstva.

Osnova za pogajanja je bila za delodajalce nova splošna kolektivna pogodba, za naš sindikat pa dosedanja panožna kolektivna pogodba. Po dogovoru med partnerji sta se predhodno sestala sekretarja združenja in sindikata dejavnosti Jože Erjavec in Miloš

Mikolič ter iz obeh predlog oblikovala osnutek nove kolektivne pogodbe. Že uvodoma smo soglašali, da se uporablja nova standardna klasifikacija dejavnosti in temu ustrezno smo kolektivni pogodbi dali nov naziv (za dejavnost poslovanja z nepremičninami). Dogovorili smo se tudi za izdelavo kolektivne pogodbe v celovitem besedilu, torej da bomo vanj vključili tudi nespremenjene sprejete člene splošne kolektivne pogodbe. Naš cilj je bil ohraniti določbe dosedanje panožne KP, brez zahtev za dodajanje še česa novega, za kar seveda tudi ni bilo posebnih pobud ali predlogov iz naših organizacij. V veliki meri smo ta cilj tudi uresničili. Ohranili smo določbe in merila o presežnih delavcih, večino določb o delovanju sindikata, določbe o delovnem času,

v tarifnem delu pa nagrajevanje inovacij, dodatke, nadomestila – in kar je najpomembnejše, ohranili smo dosedanja razmerja in izhodiščne plače v tarifni prilogi, tako kot doslej v teh skupinah, in tudi opredelili, katere dejavnosti so v posamezni skupini. Zato pa smo morali popustiti v zahtevah tudi mi, in sicer pri določbah o izobraževanju, kjer so ostale ugodnosti, le če je to v interesu delodajalca, pri številu dni dopusta glede na delovno dobo, izobrazbo in socialne razmere ter pri skrajšanju dobe imunitete sindikalnega zaupnika po prenehanju funkcije na 9 mesecev, kot je zapisano v novi splošni kolektivni pogodbi.

Da smo dosegli, kar se je pač dalo, smo uporabili argumente iz prakse in predvsem pozitivne izkušnje pri izvajanju panožne

kolektivne pogodbe, kar so spoznali tudi delodajalci sami. Seveda so tudi oni s praktičnimi primeri opozorili na probleme in neprimerljivost vseh dosedanjih pravic z domačimi in tujimi razmerami.

Dela pa s podpisom nismo povsem zaključili. Dogovorili smo se namreč, da bomo izdelali strokovne predloge in metodologijo za razvrščanje delavcev še po plačilnih razredih ter po skupni uskladitvi to v posebni prilogi dodali h kolektivni pogodbi kot priporočilo in pripomoček.

Kolektivna pogodba za dejavnost poslovanja z nepremičninami je sedaj v postopku registracije na ministrstvu za delo. Takoj zatem bo objavljena v Uradnem listu. Zaradi informiranosti, izvajanja te kolektivne pogodbe in morebitnega njenega dopolnjevanja s podjetniškimi kolektivnimi pogodbami bomo njeno celotno besedilo z vsemi prilogami objavili v posebnem biltenu. Tako bo vedno

pri roki vsakemu našemu sindikalnemu zaupniku.

Miloš Mikolič, sekretar SKSG

PRIMERJAVA DOLOČB NOVE KOLEKTIVNE POGODBE DEJAVNOSTI TRGOVINE

NAZIV DOLOČBE	Dosedanja Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije	Splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti	Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije
Stvarna veljavnost			dodatni tekst: dejavnost s področja standardne klasifikacije dejavnosti G-Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke potrošnje
Časovna veljavnost	Možnost odpovedi vsako leto	31. 12. 1999	31. 12. 1999
Pomen izrazov	/	natančno definiranih 10 izrazov	natančno je definiranih 10 izrazov
Razvrstitev delovnih mest	/	/	dodatni tekst: - natančno definirana strokovna izobrazba in usposobljenost za posamezni tarifni razred izdelana bodo PRIPOROČILA, kot PRILOGA, kjer bodo opredeljena razvrščanja v plačilne razrede in njihova vrednotenja*
Pogodba o zaposlitvi	/	/	dodatni tekst: - opredeljena je odškodnina za kršenje KP - opredeljena so znanja, ki so podvržena konkurenčni klavzuli
Prevzem na delo k drugemu delodajalcu	/	/	dodatni tekst: do mnenja sindikata se mora delodajalec pisno opredeliti
Delovni čas	največ 40 ur tedensko	največ 40 ur	največ 40 ur tedensko - dodatni tekst: Presežek ur sme delavec izkoristiti do 30. 6. v naslednjem letu, če delovni proces tega ne omogoča, ima delavec pravico do odškodnine v višini nadurne postavke, izplača se pri plači za junij.
Izredni dopust	- lastna poroka 3 dni - rojstvo otroka 2 dni - poroka otroka 1 dan - smrt zakonca, otroka 3 dni - smrt staršev 2 dni - smrt bratov, sester 1 dan - selitev družine iz kraja v kraj 3 dni - selitev v istem kraju 2 dni - elementarne nesreče do 5 dni - krvodajalci 2 dni	- lastna poroka 2 dni - rojstvo otroka 1 dan - poroka otroka 1 dan - smrt zakonca, otroka, posvojenca, staršev 2 dni - smrt bratov, sester 1 dan - selitev družine v interesu delodajalca 3 dni - selitev del. oz. družine 1 dan - element nesreče do 3 dni	- lastna poroka 2 dni - rojstvo otroka 1 dan - poroka otroka 1 dan - smrt zakonca, otroka, posvojenca 3 dni - smrt staršev 2 dni - smrt bratov, sester 1 dan - selitev delavca oz. družine v interesu delodajalca 3 dni - selitev delavca oziroma družine v istem kraju 2 dni - elementarne nesreče do 5 dni - krvodajalci 2 dni
Odškodnina zaradi malomarnosti dela delavca in škode	1 plača	2 plači	1 plača*
Pogodbena kazen zaradi nezakonitega prenehanja delovnega razmerja	6 plač	3 plače	4 plače*
Izobraževanje	/	/	dodatno: Za izobraževanje v interesu delodajalca se šteje tudi izobraževanje sindikalnega zapornika (KP, delovnopravna zakonodaja)*
Izpiti	za izpit do V. stopnje diploma do V. stopnje	za izpit do V. stopnje diploma do V. stopnje	za izpit do V. stopnje diploma do V. stopnje
Povračilo stroškov šolanja	/	/	dodatni tekst: obvezna učna literatura*
Obveščanje	/	/	dodatni tekst: Delodajalec je dolžan reprezentativnemu sindikatu odgovoriti pisno v 30 dneh od prejema zahtevka
Materijski pogoji za sindikalno delo	- plačano uro za vsakega delavca - do 15. -% povečanje v trgovini na drobno	1 plačana ura za člana sindikata in 1/2 ure za nečlana	- 1 plačana ura za člana sindikata ter 0,5^h za vsakega drugega delavca - za 15. -% povečanje v trgovini na drobno*

Imuniteta sindikalnega zaupnika	še 2 leti po prenehanju funkcije	še 9 mesecev po prenehanju funkcije	še 12 mesecev po prenehanju funkcije*
Plače	/	/	dodatni tekst: - Norma je ustrezna, če jo dosega vsaj 90 % delavcev. Kadar delodajalec nima svojih kriterijev za ugotavljanje delovne uspešnosti ali če delovni kriteriji niso znani, se izplača osnovna plača. Izhodiščne plače za tipična dela vsebujejo vse sestavine zahtevnosti po metodi za vrednotenje
Plače na podlagi delovne uspešnosti	/	/	dodatni tekst: - Za metode in kriterije za ugotavljanje uspešnosti je potrebno soglasje sindikata* V primeru, da delodajalec nima razdeljenih meril za ugotavljanje delovne uspešnosti, se delovna uspešnost ne more ugotavljati.
Dodatki za posebne obremenitve	- popoldan, nočna, izmene 10 % - delj. del. čas več kot 1 uro 15 % - delj. del. čas več kot 2 uri 20 % - dežurstvo 20 % - nočno delo 30 % - delo preko polnega d. č. 30 % - delo ob nedeljah 30 % - delo na dela proste dni 50 % - državni prazniki (1. jan., 1. maj, 1. nov., 25. dec. in velikonočna ned.) 200 %	- popoldan, nočne, izmene 10 % - delj. del. čas več kot 1 uro 15 % - delj. del. čas več kot 2 uri 20 % - dežurstvo 30 % - nočno delo 30 % - delo preko polnega del. č. 30 % - delo v nedeljah 50 % - delo na dela proste dni 50 % - državni prazniki (1. jan., 1. maj, 1. nov., 25. dec. in velikono. ned.) -	- popoldan in ponočni, izmene 10 % - deljen delovni čas več kot 1 uro 15 % - deljen delovni čas več kot 2 uri 20 %* - dežurstvo 20 % - nočno delo 50 %* - delo preko polnega del. č. 30 % - delo ob nedeljah 30 % - delo na dela proste dni po zakonu 50 % - državni prazniki (1. jan., 1. maj, 1. nov., 25. dec. in velikonočna ned.) 200 %*
Dodatek za delovno dobo	0,5 % od osnovne plače za vsako izpolnjeno leto	0,5 %	0,5 %
Nadomestilo plače	- 6-mes. čakanje na delo 70 % - presežni delavci 6- mes. odp. rok nadomestilo v višini 70 % - stavka 5 dni 70 % - bolniška odsotnost 80 %	- 6-mes. čakanje na delo 70 % - presežni delavci 6-mes. odp. pravilna v višini 70 % - stavka 4 dni 70 % - bolniška odsotnost 80 %	- 6-mes. čakanje na delo 80 %* - presežni delavci 6-mes. odp. rok v višini stavka 5 dni* 80 %* - dodatno 2 dni za kršenje imunitete sindikalnega zaupnika 70 % - bolniška odsotnost 90 %*
Del plače na podlagi uspešnosti poslovanja	/	kriterije določata delodajalec in reprezentativni sindikat ob sprejemu poslovnega načrta	kriterije določata delodajalec in reprezentativni sindikat ob sprejemu poslovnega načrta
Obračun plače	/	ob navzočnosti delavca se opravi pregled pisnega obračuna plač in nadomestil, če to zahteva delavec ali njegov sindikalni zaupnik	dodatni tekst - ob navzočnosti delavca se opravi pregled pisnega obračuna plač in nadomestil, če to zahteva delavec ali njegov sindikalni zaupnik
Drugi osebni prejemki 1. Regres za letni dopust	/	/	dodatni tekst: - neodvisno od izrabe letnega dopusta regres pripada tudi delavcem, ki ga niso mogli izkoristiti iz razlogov na strani delodajalca
2. Jubilejne nagrade	povprečna neto plača v gospodarstvu R Slovenije - za 10 let 50 % 40.786,50 SIT - za 20 let 75 % 61.179,80 SIT - za 30 let 100 % 81.573,80 SIT	po izhodiščni plači po SKPGD	- 10 let del. dobe pri zad. delod. ena plača po I. tar. raz.* - 20 let del. dobe pri zad. delod. ena in polpl. pl. I. tar. raz.* - 30 let del. dobe pri zad. delod. dve plači po I. tar. raz.* - za 10 let 50 % - za 20 let 75 % - za 30 let 100 % 51.789,40 SIT 77.684,70 SIT 103.578,90 SIT
3. Odpravnina	3 povpr. neto plače v gosp. R Slovenije 244.719,- SIT	2 povprečni plači R Slovenije	2 povprečni bruto plači R Slovenije, vendar največ 289.072,00 SIT
4. Solidarnostna pomoč ob daljši odsotnosti zaradi bolezni delavca in smrti delavca	1 povpr. plača za zadnje tri mesece v gospodarstvu 81.573,00 SIT	60% povprečne plače v R Slove niji 86.722,00 SIT	60% povprečne plače v R Sloveniji 86.722,00 SIT
Plača sindikalnega zaupnika	/	/	dodatni tekst: S pogodbo se delodajalec in sind. dogovorita, da predsedniku sindikata in sindikalnemu zaupniku (neprof.) pripada za čas opravljanja funkcije dodatek k plači
- boljše urejeno kot v SKP-gd			
Pripravil Sandi Bartol			

* - boljše urejeno kot v SKP-gd

Pripravi Sandi Bartol

1. IZHODIŠČNE BRUTO PLAČE PO KOLEKTIVNI POGODBI ZA KOVINSKO IN ELEKTROINDUSTRIJO

(Ur. l. RS, št. 37/96) za december 1997 v SIT

Zahtevnostna skupina tarifni razred	Relativno razmerje	Izhodiščna bruto plača
I. Enostavna dela	1,00	52.523
II. Manj zahtevna dela	1,12	58.826
III. Srednje zahtevna dela	1,25	65.654
IV. Zahtevna dela	1,45	76.158
V. Bolj zahtevna dela	1,60	84.037
VI. Zelo zahtevna dela	1,90	99.794
VII. Visoko zahtevna dela	2,25	118.177
VIII. Najbolj zaht. dela	2,60	136.560
IX. Izjemno pomembna najbolj zahtevna dela	3,10	162.821
Eskalacija	4,8%	*

* Zakon o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač, Ur. l. RS, št. 40/97

**ZAKON OMEJUJE LE RAST IZHODIŠČNIH PLAČ, NE PA TUDI
RASTI MASE PLAČ!**

2. REGRES ZA LETNI DOPUST

najmanj	102.000 SIT
največ	127.746 SIT (Ur. l. RS, št. 10/97)

3. POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM

- regres za prehrano (DECEMBER 1997)	12.775 SIT
- dnevnice	- cela 3.500 SIT
	- polovična 1.750 SIT
	- znižana 1.216 SIT
- kilometrina	30,75 SIT

4. JUBILEJNE NAGRADE

A: PO KPD ZA SKUPNO DELOVNO DOBO	B: PO SKP ZA DELOVNO DOBO PRI ZADNJEM DELODAJALCU
- za 10 let 40.787 SIT	ena izhodiščna plača I. tarifnega razreda
- za 20 let 61.180 SIT	ena in pol izh. plače I. tarifnega razreda
- za 30 let 81.573 SIT	dve izhodiščni plači I. tarifnega razreda

ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: 383.238 SIT ali*

SOLIDARNOSTNE POMOČI:

- smrt delavca	255.492 SIT ali*
- ostalo	127.746 SIT ali*
- daljša bolezen	dogovor delodajalec in sindikat
- nadomestilo za ločeno življenje	51.098 SIT ali*

* glej pojasnila

5. DRUGO

- najnižja plača (Ur. l. rs, ŠT. 75/97) za DECEMBER 1997 61.989 SIT
- zjamčena plača (po zakonu)
od 1. 4. 1997 (Ur. l. RS, št. 22/97) 35.173 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za OKTOBER 1997
- na zaposlenega v RS 148.170 SIT
- povprečna mesečna bruto plača za AVGUST-OKTOBER
na zaposlenega v RS 145.699 SIT
- povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega
v gospodarstvu OKTOBER - DECEMBER 1996 127.746 SIT
- povprečna mesečna neto plača na zaposlenega
v gospodarstvu OKTOBER - DECEMBER 1996 81.573 SIT

Pojasnila

1. IZHODIŠČNE PLAČE:

- usklajevanje po Zakonu o določitvi minimalne plače in o načinu usklajevanja plač, Ur. l. RS, št. 40/97

Vir: Tarifna priloga k panožni kolektivni pogodbi (Ur. l. RS, št. 37/96)
Zakon

2. REGRES ZA LETNI DOPUST:

- minimum: 102.000 SIT
- maksimum: povprečna plača na zaposlenega v gospodarstvu v preteklih treh mesecih (če poslovni rezultati to dopuščajo)

Vir: KPD

3. POVRAČILA STROŠKOV V ZVEZI Z DELOM:

- REGRES ZA PREHRANO: 10 % povprečne mesečne plače v gospodarstvu RS v preteklih treh mesecih
- DNEVNICE : določene z uredbo
- KILOMETRINA: 30 % cene super bencina (98 okt.)

Vir: Uredba o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih prejemkov, ki se pri ugotavljanju davčne osnove priznavajo kot odhodek (UR. l. RS, št. 72/93, 43/94, 62/94, 7/95) KPD

4. IZRAČUN NEKATERIH DRUGIH OSEBNIH PREJEMKOV:

- JUBILEJNE NAGRADE: osnova je povprečna mesečna neto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, SKP na novo uvaža tudi jubilejno nagrado za delovno dobo pri delodajalcu
- ODPRAVNINA OB UPOKOJITVI: osnova so tri povprečne bruto plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece oziroma mesečne bruto plače delavca, če je to ugodneje za delavca
- SOLIDARNOSTNE POMOČI: najmanj ena povprečna bruto plača delavcev pri delodajalcu oziroma ena povprečna bruto plača v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodneje za delavca
- NADOMESTILO ZA LOČENO ŽIVLJENJE: najmanj 40 % povprečne plače delavcev pri delodajalcu ali povprečne plače v gospodarstvu za pretekle tri mesece, če je to ugodneje za delavca

Vir: KPD, SKP

0.p.: Zakon o začasnih določitvi osnove za določanje plač in drugih prejemkov iz delovnega razmerja (Ur. l. RS, št. 19/97) na novo določa začasno osnovo za določanje višine prejemkov pod 2, 3, oz. 4, zato se ne spreminjajo.

Tovarna polnilne opreme je morala v stečaj

Okrožno sodišče v Murski Soboti je ta teden uvedlo stečajni postopek za družbo **Radenska Sistemi**. Gre za tovarno polnilne opreme, ki je dajala delo in kruh okoli 160 delavcem. Stečaj podjetja je že lani predlagal nadzorni svet delniške družbe Radenska, saj

delničarji niso bili več pripravljeni nenehno odvajati del dobička Radenske za pokrivanje izgube v tej kovinskopredelovalni tovarni. Stečajni senat je za stečajnega upravitelja imenoval Bojana Žuniča.

Kljub temu, da je tovarna polnilne opreme morala v stečaj, pa

v Radenski upajo, da bo mogoče ohraniti zdravo jedro podjetja. Gre zlasti za projektiranje in proizvodnjo paletne tehnike in avtomatizacijo. Omenjena oddelka sta namreč doslej pozitivno poslovala. Prav tako v Radenski upajo, da se bo stečajni upra-

vitelj odločil za nadaljevanje proizvodnje, saj ima tovarna še za tri milijone mark nerealiziranih naročil. V tem primeru bi se lahko na delo vrnilo 80 delavcev, okoli 60 delavcem pa so že našli drugo zaposlitev v okviru sistema Radenska ali pri drugih delodajalcih. Vse kaže, da bo v prvi fazi moralo zaradi stečaja družbe Radenska Sistemi v odprto brezposelnost okoli 40 delavcev. **T. K.**

Že kar po tradiciji imajo zaposleni v proizvodnih programih Gorenja Gospodinjski aparati ob novoletnih praznikih tudi nekaj dni kolektivnega dopusta. To pa seveda pomeni tudi več prostih dni, ki jih ljubitelji smučanja lahko izkoristijo na več načinov. Medtem ko jim v Gorenju Turizem pripravijo številne možnosti za različna potovanja v zimska turistična središča doma in na tujem, se lahko tisti s tanjšimi denarnicami privoščijo smučanje, deskanje na snegu in smučarski tek na Rogli.

Društvo za rekreacijo Gorenje je namreč pripravilo tedenski tečaj smučaja in snowboarda na Rogli, ki se ga je udeležilo 50 ljubiteljev snežnih poljan. Od 25. do 29. decembra je udeležence vsako jutro pred velenjsko Rdečo dvorano pričakal sodoben turistični avtobus celjskega Izletnika. Po uri prijetne vožnje so se na Rogli že postavili v vrste. Mlada vaditeljica Irena Strupelj in Matej Pruš sta okoli sebe zbrala najmlajše smučarje; s starejšimi pa sta si prizadevala že kar prava vete-

Delavci Gorenja na smučarskih tečajih

Uživali tudi tisti s tanjšimi denarnicami

rana iz smučarskih učiteljskih vrst – Vili Šinkovec in Franc Višnjar. Svojo vrsto so imeli tudi mlajši odlični smučarji, ki so se tokrat odločili za učenje deskanja na snegu.

Po prvih dveh dneh slabšega vremena, ki pa ni motilo privržencev popularnega zimskega športa, se je na vrhovih Pohorja prikazalo še sonce in zadovoljstvo je bilo popolno. Za tiste najmlajše je bilo tako ali tako vse najlepše in super, zelo poučen in koristen pa je bil tečaj tudi za starejše. »Ni mi žal, da sem se odločil za tečaj. Sedaj šele vidim, kako napačno sem smučal po tujih smučiščih.« je ves zadovoljen dejal 58-letni Franc Pevec iz Pariželj pri Braslovčah. Na sploh pa so bili zadovoljni prav vsi tudi po končanem tečaju, ko je sledila še tekma med vrstci. »Še boš moral na tečaj,« je bilo posvetilo učitelja Vilija novinarju Henriku ob podelitvi diplom. »Nove smuči nič ne pomagajo, če ne osvojiš vseh tehnik smučanja. In dokler ne obvladaš vseh zavojev – tudi tistega, ki pelje k šanku...«

Aleš, Ana, Matej, Suzana..., vsi so se izkazali. Če ne drugače, pa pred mikrofonom. Saj veste, tudi karaoke so že kar obvezen program ob takšnih priložnostih. In kar kmalu bo že nova: smučarski tečaj v zimskih šolskih počitnicah...

Hinko Jerčič

KAJ BO POKAZALA URA – Tečajniki so se na koncu seveda pomerili v čisto pravi tekmi...

SO ALI NISO?! – Dokaze imajo v rokah...

KAM, KAJ, KJE...

Po poteh Pohorskega bataljona

V soboto, 10. januarja, organizira PD Zreče 20. pohod po Pohorju. Na štart pohoda, ki bo ob 9. uri pri koči na Pesku na Rogli bodo organizirani avtobusni prevozi iz Slovenskih Kojnic in Zreč. Pot bo pohodnike vodila do Osankarice, zaključek pohoda pa bo v Zrečah, kjer se bomo pohodniki lahko zavrteli ob glasbi in preskusili srečo na srečelovu. Za dodatne informacije se lahko obrnemo na Marjana Grosmana, telefona 063-760-627 in 063-762-231.

Enkratna prireditev

12. novoletni tek Gorenja presegel pričakovanja

Foto: Hinko Jerčič

ZELENA ZIMA KOT NALAŠČ ZA TEK - Na 12. novoletnem teku Gorenja v slikoviti okolici Podkrajja pri Velenju se je pomerilo kar 130 rekreativcev iz Slovenije in Hrvaške.

Pred leti je novoletni tek Gorenja v zdraviliškem kraju v Šaleški dolini presegel število več kot tristo udeležencev. Tej številki se je po selitvi v drug turistično zelo hitro razvijajoči se bližnji kraj na Štajerskem ponovno približal in lani na tekaških progah ob Velenjskem jezeru dosegel število 180 tekačev. Ob četrti selitvi prizorišča novoletnega teka Gorenja na novo lokacijo, na gozdne poti v slikoviti okolici Podkrajja pri Velenju, se je naposled 14. decembra pomerilo v kar 22 starostnih kategorijah 130 tekačev iz vseh koncev Slovenije in Hrvaške.

Organizator je pričakoval tudi tekače iz sosednje Avstrije in še drugih držav. Zanimivo in skoraj nerazumljivo je, da je za avstrijske tekače »Slovenija zelo daleč«, kakor so se slišala nekatera »opravičila«. Maroška tekača, ki živi v Avstriji, pa imata seveda »težave« z menedžerjem, čeprav bi srčno rada prišla v Slovenijo in sta se odpovedala tudi običajni štartnini. No, pa kdaj drugič, priložnosti v Podkrajju pri Velenju bo še več...

Po anketi, ki so jo opravili organizatorji, si slovenski tekači želijo podobnih srečanj in tako bo v letu 1998 MTS Gorenje razpisal celoletno pokalno tekmovanje. Dvanajsti novoletni tek, ki je nedvomno presegel pričakovanja tako po številu tekačev kot tudi po njihovi odlični pripravljenosti, so podprli nekateri novi pokrovitelji, ki so izredno zainteresirani, da tek v Šaleški dolini najde svoj večni »prostor pod soncem«.

Dejstvo je, da postaja tek nujna sodobnega človeka in da je tekačev, ki jih tekmovanja in druženja ne zanimajo, tudi vse več. V Velenju je poskrbljeno za ene in druge: tisti, ki se želijo primerjati med seboj, bodo imeli na voljo tekmovanja, drugi pa imajo na razpolago čudovite tekaške proge – tako ob velenjskih jezerih kot na gozdnih poteh v Podkrajju pri Velenju.

Pa še to: na naslov MTS Gorenje prihaja vse več pošte iz vseh koncev Slovenije. V zadnjem času so to pohvale in tudi kritike na račun novoletnega teka. Nekaterim »starejšim« veteranom namreč ni bilo všeč, da so tekači nad 60 let tekli le en krog (3800 m), medtem ko ostali dva kroga (7600 m), češ, da je to »diskriminacija«. Drugi spet so očitno prezrli, da so za najboljše tekače pripravili »samo« eo nagrado za prvi mesti (športna ura za člane in zlat prstan za članice), več kot 50 priložnostnih daril pa so izžrebali med vse udeležence. In nenazadnje: podelili so kar 22 kompletov kolajn, vsak je dobil takoj ročno izpisano diplomu in na dom rezultate tekmovanja, da o prijetnem zaključku pred novo McDonaldsovo restavracijo v Velenju niti ne govorimo. Čudovita sončna nedelja 14. decembra je lepe teke še polepšala.

Hinko Jerčič

turistična
agencija**ATRIS****BORZA SINDIKALNEGATURIZMA****STALNO BORZNO SPOROČILO**

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmožljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Pišite nam ali telefonirajte na 061/131-00-33, int. 384, 385, 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982 ali 317-298, žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 16 ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

BOHINJSKA BISTRICA – počitniški dom: triposteljne sobe, polpenzion 3.600 SIT

POKLJUKA: dve- in štiriposteljni apartmaji, garsonjera in enosobno stanovanje, 68 oziroma 86 DEM dnevno

PLANICA: počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 37 DEM dnevno

KANIN: petposteljni apartmaji, 64 DEM na dan

KRVAVEC: štiriposteljni apartmaji z opremljeno kuhinjo, kopalnico in WC, cena 59 DEM na dan + turistična taksa, ki jo poravnate ob prihodu, termini po dogovoru

ROGLA: apartmajska hiša, apartmaji za 4 do 6 oseb, manjši za 2 do 4 osebe, cena od 85 do 120 DEM, odvisno od sezone in velikosti. Kmečki dvorec je neposredno na smučipču. Domača ponudba Pohorja pa je le dopolnitev prijetnim večerom. Atris ponudbo priporoča

ČATEŽ: hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena 80 DEM dnevno

MORAVSKE TOPLICE: dve-, tri- in štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 35 DEM dnevno/osebo

PTUJSKE TOPLICE: apartma za 2-5 oseb. Cena od 95- 110 DEM. Končno čiščenje 37 DEM

POREČ – hotel Neptun: polpenzion 41 DEM

PIRAN: dvo- in štiriposteljni apartmaji, cena 69 oziroma 85 DEM dnevno

NOVIGRAD: trisobno stanovanje, 55 DEM dnevno

BARBARIGA: enosobno stanovanje za 4 osebe, 45 DEM dnevno

AVSTRIJA – BAD-KLEINKIRCHEIM: apartmaji za 4 osebe, cena 9.330 ATS, za 6 oseb pa 11.860 ATS

BOHINJSKO JEZERO: dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – kuhinja, kmečka dnevna soba, 3 spalnice, kopalnica – 100 m od jezera – cena 90 DEM na dan, vikend (od petka do nedelje) 190 DEM, upokojeanci imajo 10-% popust

ITALIJA – FALCADE: apartmaji za 4 osebe po 10. januarju, cena 683.00 ITL

B. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kartako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje po domačih krajih ali v tujino. Možnost plačila v 3 obrokih.

Sindikalni izlet v POSOČJE – Kobarid, kosilo na rečni ladji, ogled Vipavske kleti – zabavni večer. **Enodnevni izlet po VIPAVSKI DOLINI** – malica, kosilo, ogled vinske

kleti in degustacija vin, **IDRIJA** – enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra, **BELA KRAJINA** – obisk vinske kleti in ogled domačih obrti in sprostitev na kmetiji, **BARCELONA** – štiridnevni izlet (od četrta do nedelje), letalski prevoz in nočitve s zajtrkom. Predlagamo skupino do 30 oseb, termin 26. 2. in 26. 3. 1998. Cena samo 540 DEM, doplačila za organizirane ogled po individualni želji skupine – možni štirje obroki. **RIM** – štiridnevni izlet (avtobus, letalo), bivanje v dvoposteljni sobah z zajtrkom, ogledi z doplačili vstopnin. Cena 495 DEM za skupino 40 gostov.

C. REZERVACIJE AVIJSKIH ALI LADIJSKIH VOZOVNIC**D. POSEBNA POSLOVNA POTOVANJA**

Organiziramo ob pripravi vašega osebnega programa.

E. RAZPISANA POTOVANJA

NEW YORK – pet dni za 870 USD, odhod v marcu 1998. **LONDON** – štiri dni za 340 brit. funtov, odhod v marcu 1998.

F. ZAMENJAVA ALI PRODAJA POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI

Enosobno stanovanje za 5 oseb na otoku Pagu zamenjamo za ustrezno enoto v slovenskih zdraviliščih. Možna je tudi medsebojna zamenjava posameznih terminov. Pokličite ATRIS

Počitniško enoto v Čatežu prodamo

ATRIS je povsod, kjerkoli ste.

Metod Zalar, direktor borze

KRANJSKA GORA: tri-, štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 42 DEM dnevno

Ali sodniki smejo delodajalce učiti, kako naj odpuščajo delavce

Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije

Potrjujemo prejem Vašega cenjenega dopisa z dne 8. decembra 1997 s priloženim sestavkom časopisa Delavska enotnost št. 42, ki se nanaša na vprašanja

profesionalne etike sodnice Višjega delovnega in socialnega sodišča ga. Marte Klampfer.

Po pregledu in oceni knjige "Nekoga moram odpustiti" ugotavljamo, da ima dva dela in v posledici tega tudi dva avtorja.

Prvi del knjige je avtorstvo uredniškega odbora založbe PRIMATH in vsebina tega teksta morda pogojuje za drugi del knjige, ki je avtorstvo sodnice Marte Klampfer, neprimeren naslov.

Za naslovne sindikate je sporen predvsem drugi del knjige, le-ta pa razlaga vse pravne vidike prenehanja delovnega razmerja, saj avtorica v svoji uvodni besedi na strani 38 navaja:

"Upam, da bo priročnik delo-

dajalcem v pomoč, delavcem pa v pojasnilo, kakšne pravice jim gredo, ko delodajalec poseže z odločbo o prenehanju delovnega razmerja v njihov delovno-pravni status."

Tej uvodni misli je zvest celoten tekst tistega dela knjige, ki je avtorstvo sodnice Klampfer, ta pa korektno predstavlja pravno problematiko ter pravne rešitve za sporna prenehanja delovnega razmerja v praksi sodišč in v vsakdanu.

Ocenjujemo, da avtorica, po vsej verjetnosti ni imela nobene zveze z naslovom in je le-ta ostal v izbiri založnika.

Ne moremo potrditi, da si sodniki s publikacijami in pravnimi

priročniki služijo dodatna sredstva ali pa se ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo v smislu člena 41/II Zakona o sodniški službi. Po določbah člena 42/II sodnik sme opravljati pedagoška, znanstvena, publicistična, raziskovalna ali druga podobna dela v pravni stroki, če s tem ni ovirano opravljanje sodniške službe.

Iz zgoraj navedenih razlogov zoper sodnico Marto Klampfer zaenkrat ne bomo postopali po pooblastilu čl. 80 Zakona o sodniški službi, ki daje ministru za pravosodje pravico vložiti pobudo za uvedbo disciplinskega postopka.

Tomaž Marušič,
minister

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalni seminar

UČINKOVITO SOUPRAVLJANJE

Namen izobraževalnega seminarja je teoretična in praktična usposobitev članov svetov delavcev in sindikalnih zaupnikov na področju soupravljanja.

Seminarja se lahko udeležijo člani sindikatov, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Čas: 2. do 4. februar 1998

Kraj: Sindikalni izobraževalni center Radovljica, Gradnikova 1

PROGRAM SEMINARJA

Ponedeljek, 2. februar 1998

od 9.00 do 13.45 ure

Tema I: NAČIN IN STRATEGIJA DELOVANJA SVETA DELAVCEV

Predavatelj: *Milan Utroša, član predsedstva Sveta ZSSS*

od 13.45 do 15.00 ure: ODMOR

od 15.00 do 18.15 ure

Tema II: VLOGA IN NALOGE SVETA DELAVCEV NA PODROČJU STATUSNIH IN KADROVSKIH ZADEV TER REŠEVANJA SPOROV Z DELODAJALCI

Predavatelj: *Gregor Miklič, član predsedstva Sveta ZSSS*

Torek, 3. februar 1998

od 9.00 do 12.15 ure

Tema III: SOUPRAVLJANJE DELAVCEV TER VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

Predavateljica: *Lučka Böhm, svetovalka Sveta ZSSS*

od 12.15 do 14.00 ure: ODMOR

od 14.00 do 18.00 ure:

Tema IV: VLOGA SVETA DELAVCEV NA PODROČJU PLAČ TER PRI OBRAVNAVI GOSPODARSKIH REZULTATOV DRUŽBE

Predavateljica: *Vekoslava Krašovec, sekretarka Območne organizacije ZSSS Podravje*

Sreda, 4. februar 1998

od 9.00 do 13.00 ure:

Tema V: KOLEKTIVNE POGODBE IN SOUPRAVLJANJE

Predavateljica: *Metka Roksandić, ZSSS*

Metode dela: predavanje, intenzivno sodelovanje udeležencev, igranje vlog.

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 23. januarja 1998

Seminar bomo izvedli, če bo najmanj 20 prijav; če bo prijav več, bomo preostale prijavljene uvrstili na naslednji seminar.

Kotizacija za seminar, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, znaša 24.000 SIT za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji.

Kotizacijo nakažite na ZR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila dodatno pripišite "Seminar II", sklic na številko 07.

Stroške seminarja za člane svetov delavcev krije, skladno z zakonom, delodajalec.

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti pod ustrezno rubriko v prijavnici.

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 6.550 SIT).

Odgovore na dodatna vprašanja in pojasnila v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta na telefonsko številko 061/316-489 in pri Jožici Anžel na številko 061/13-10-033 int. 281 in 061/316-489.

Vanda Rešeta,
vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS

PRIJAVNICA za izobraževalni seminar UČINKOVITO SOUPRAVLJANJE

ki bo od 2. do 4. februarja 1997 v SIC v Radovljici

Ime in priimek: Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

– delovno mesto:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Član sveta delavcev: DA NE

Telefonska številka: doma: – v službi:

OPOMBA:
Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA NE

Datum: Žig in podpis odgovorne osebe:

NAGRADNA KRIŽANKA

Če mislite, da ste pravilno rešili današnjo nagradno križanko, jo pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov – Svet, Dalmatinova 4, Ljubljana, s pripisom "nagrada križanka št. 1" in z malo sreče pri žrebu boste bogatejši za 5000 tolarjev. Upoštevali bomo rešitve, ki bodo prispele do 19. januarja.

Delavska enotnost	DODATEN, ZA JED NEZNAČILEN OKUS	UČITELJ, KI VODI RAZRED	IGRALKA NIELSEN	DRUŽBENI POLOŽAJ	SLOVENSKI NOGOMETAS (Motjuz)	SLOVENSKI SKLADATELJ (Blaž)	UGANKAR V PRODAJI JE BOŽIČNO NOVOLETTNA IZDAJA SALOMONOVEGA UGANKARJA! NAGRADNI SKLAD: 2.000.000 SIT!			
POVRHNA POŠKODBA KOŽE										
TISKARSKO SITO ALI MREŽA							HUSEINOVA DRŽAVA	TELEPRINTER	FINSKO JEZERO, INARI	MESTO V SREDNJI BOSNI
IZVLEK PRIKLJUČKA IZ VTIČNICE										
DRUGO NAJVEČJE MESTO V ALŽIRIJI					PEVKA VRČKOVNIK					
KAREL ERBEN			ŽENSKA, KI ODDA SVOJ GLAS	OSEBA Z NAOČNIKI	DESNI PRITOK VOLGE					
PLAKAT				SOSEDNJA DRŽAVA (original.)						
						MRAČNE BOGINJE V GRŠKI MITOLOGIJ				
Avtor: Marko Drešček OSKAR KOGOL IGRA S PLOŠČICAMI TESNOBA STAVČNO LOČILO						DEL TENIŠKE IGRE	GOTOVINA			
KRAJ, KJER SE KOPLJE RUDA, PREMOG					LIUDSTVO V ZAMBUI, ILI	DOMAČA PERNATA ŽIVAL			KRINKA	DIRIGENT DORATI
MEJNA REKA MED SLOVENIJO IN HRVAŠKO					AMERIŠKI IGRALEC (Vol)	MRTVAK				
					MEMBRANA, KOŽICA			MAJDA ARH		
Čvek v križankah	ZBOROVODJA SKOBERNE				PREBIVALEC VIRMAŠ			NALEZLJIVO VNUTJE KOŽE		
	NEKDANJI SMUČAR (2on)				SLAVILNA PESEM					
DOLG, TANEK KOVINSKI IZDELEK					KELIH, KOT NAGRADA PRI TEKMAH		PREIZKUS ZNANJA			
					OLGA REMS		BENETKE			
JUŽNO-AMERIŠKA ORJAŠKA KACA						PEVKA KRAŠEVEC				
AFRIŠKI PTIČ TEKAČ			EGIPČANSKI BOG SONCA		PRITOK RENA V ŠVICI	PODVODNA SKALA		ANTON LAJOVIC		

HUMOR

Glavobol

Mož se je pozno ponoči vrnil s sindikalne zabave ob novem letu. Čeprav je žena že trdno spala, jo je zbudil. V roki je držal kozarec vode in tableto aspirina.

"Pusti me pri miru! Kaj bi pravzaprav rad?" ga je osorno vprašala žena.

"Izvoli, tu imaš aspirin!" je dejal mož in ji pod nos pomolil tableto aspirina.

"Kaj bom ob tej uri z aspirinom? Saj me ne boli glava!" je ježno odvrnila žena.

"Odlično!" je ves vesel vzkliknil mož. "Potem pa bova lahko letos enkrat seksala!"

Predčasna upokožitev

Mož se je pozno ponoči vrnil s sindikalne zabave ob novem letu. Čeprav je bilo že zelo pozno, ga je žena pričakala budna in ga zvabila k sebi v posteljo.

"Dragi možek, čas je, da začneš razmišljati o predčasni upokojitvi. Očitno v službi nisi več za nobeno rabo," je dejala, potem ko sta opravila svoje.

"Zakaj to praviš ravno zdaj? Ali v postelji nisem več dober?" je presenečeno vprašal mož.

"Si, si! Samo prvič v življenju po sindikalni zabavi!" mu je zabrusila žena.